

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 t.

HÍRDETÉSEK:
6-hasasos sor egyeztet 20 fillér
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási óra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, július 20.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: A tisztviselők szabadsága.
Iparkamarák az önálló vámterületért.
A braganza herceg és a londoni botrány.
A művész-vigéc.
Villamos telepek Aradmegyében.
Az aradi pincérek sztrájk előtt.
Az Uránia Aradon.
Az aradi huszárezred jubileuma.
A makói panama.
A brettli-primadonna.
Az aradi faiparosok és a közműhely.
Váltóhamisító százados.
Regatta- és uszó-verseny Aradon.
Az aradi szintárusulat Gyulán.
Bánffy Dezső báró Aradon.
Hogyan tartóztatták le Mattasich-Keglevich
léhadnagyot?
Lovas-pólo Aradon.
Apponyi lemond? — Nákó Kálmán gróf a
a tébolydában. — Péruai járt vigécasszony.

A tisztviselők szabadsága.

Arad, július 19.

Aradváros tisztviselőikara a múlt hónapokban valamely kérelemmel fordult volna a törvényhatósági bizottsághoz, ha a szándékától a városatyák általános hangulata el nem ütötte volna. Arra irányult tudvalevőleg a mozgalmuk, hogy a hivatali teherviselés megkönnyebítése céljából a munkaidő másként osztassék be, és pedig olyan formán, hogy a délelőtti és délutáni hivatalos órák egyfolytában délelőtti legyenek.

A tisztviselők eme kérelmét minden tájékozott ember pártolta annyiban, a mennyiben az bizonyos előnyökkel járt

volna — állítólag — a város tisztviselőire. Miután azonban ennek kivitele a gyakorlat szempontjából akadályokba ütközönek látszott, a tisztviselők maguk, önként elállottak a tervük megvalósítására irányuló mozgalomtól, s a hivatalos órák megmaradtak régi formájukban.

Amilyen illedelmes eljárás volt ez a tisztviselők részéről, éppen olyan méltányos határozattal felelt erre a törvényhatóság: kimondta, hogy az abba maradt terv ellenértékéül a tisztviselők részére az évenként való szabadságot rendszeresíti.

Eddig rendben volna a dolog. A város törvényhatósága megtette a méltányosság-követelte kötelességét, a tisztviselők pedig megnyugodtak a főhatóságukat képező testület bölcs intézkedésében már csak azért is, mert egyebet nem tehettek. Ez a köszönettel teljes megnyugvás pedig a következményekből láthatóan azt eredményezte, hogy a tisztviselők oda jutottak, ahova a sokat emlegetett mádi izraelita polgártárs: se délelőtti hivatalos óra, se szabadság nincs.

A szóban forgó közgyűlési határozatot ugyanis, csak hogy a levegőben ne lógjon, kiadták egy bizottságnak, az ugynevezett szervezeti-bizottságnak, melynek puha karjain álomba ringott és azóta alszik a tisztviselők szabadság idejének kérdése. Jót aludhatik, különösen ebben a pokoli meleg időben.

Csak hogy a tisztviselőknek is melegük van, nemcsak a szervezeti bizottságnak. Az előbbieknél nem a naptól és az időtől, hanem a munkától is. Ellenben a

szervezeti bizottság homlokán aligha győződött ki munka miatt egyetlen verejték is.

S míg a város hivatalnokai változatlan buzgalommal és erővel huzzák a szabadság idő reményében a közügyek intézésének igáját, addig a szervezeti-bizottság annyit sem tett, hogy a forma kedvéért kiadta volna vagy három albizottságnak a törvényhatóság határozatát. Igaz, hogy legalább is a jövő esztendeig így is elbizottságoták volna a kérdést, de hát ilyen módon meglett volna az a bizonyos mézes-madzag, amely annyi reményt tud táplálni s ez esetben annyi munkakedvet tudott volna megmenteni a megsemmisüléstől.

Alig van tisztviselő-kar, melynek mostohább javadalmazása volna, a városi tisztviselők fizetésénél. Speciálisan Aradváros tisztviselőiről számadatokkal ki lehet mutatni, hogy a legtöbb munkát végzik evvel arányban nem álló kis fizetés mellett, az összes vidéki városok tisztviselőikara között. A városnak alig származhatott volna kára s az ügykezelés menete aligha szenvedett volna akadályt, ha a szabadság-idő rendszeresítésének ügyét erre a nyárra megoldják. Miután tudniillik bizonyos, hogy ebben az évben már nem lehet belőle semmi.

A szabadság-idő előnyeinek fejtegetésével túlhaladt álláspontot foglalnánk el, miután ezt mérlegelte a törvényhatóság az arra vonatkozó közgyűlési határozat meghozatala alkalmával. A szervezeti-bizottság tehát a város tisztviselőivel

TÁRCA

A gainai leányvásár.

Az aradhegyvidéki turista egyesület holnap, vasárnap megtartandó kirándulást rendez a gainai hegyre.

Hej szép világ volt Gainán,
Volt — sok-sok század óta,
Mikor még fölvert négy megyét
A gainai nóta.
És négy megyéhől gyűlt oda
A sok legény s leány . . .
S úgy járta ott — szívet-szívért —
A vásár Gainán.

S minden leány úgy jött oda
Kelengyével s arannyal . . .
Hejb, hányszor mondta sok legény:
Jer hozzám, drága angyal!
És lázas, bűvös nyári nász
Gyult alkujok nyomán . . .
Sok század óta úgy esett
Lányvásár Gainán.

Sok század óta . . . S már tavaiy
Egyetlen-fáta sem jött.
Ily ósdi, ós divat szerint

Frigyet ma senki sem köt.
Vagy a kelengye s az arany
Ma már oly ritka tán?
S azért nem esik ez idén
Lányvásár Gainán?

Oh, tisztelt, nyájas olvasó,
Ez bus dolog valóban!
S belőle még busabb dolog
Tünik ki meghatóan
Csak Gainán volt bizonyos
Eddig, mit ér a lány;
Most már sehol sem az, ha nincs
Lányvásár Gainán.

Toll.

Kálvária.

Irtá: Szabó Ferenc.

A fonalszál, mely különben olyan igen vastag volt, hogy hajókötélnek is beilllett volna, addig feszült, amíg egyszer kettészakadt. Eh, még az Isten se kívánhatja Balázs Sándornétól, hogy szenvedjen többet!

Két hosszú éven át altatgatta, ámitgatta magát . . . hiába. Türelmének fele büszkeség, egy része kevély dac, a másik része kishitű gyávaság volt. Nem akarta meglátni a könnyen kacagó, szőke, lázasan mély tekintetű elvált asszonyt, aki egyszer azt mondotta, hogy ha

minden utána bolonduló férfinak szarva kerekednék: kész vadaskert lenne a világból.

Ki akarta dacolni e kevély, megalázó mondas meghazudtolását. Ez is egy kis sodrószál volt a türelemben. Nem rajta mult, hogy nem sikerült. Ehhez járult a kishitű gyávaság: félt a kárörvendő, botrányon kapkodó világtól. Azért türt, szenvedett; a világ előtt büszke, megelégedett arcot öltött, otthon ezer tört hordozott. És azt a magáról megfélemedezett, kegyetlen, durva embert nem mentette előtte senki, sem Isten, sem ember, csak az ő megalázott, összetört nyomorult szíve.

Még a gyötrelmek kálváriáján is talált mentőgondolatot számára. Mikor a vén Kostyálné ezer ráncu, villogó fehér arcával, kerítő, hideg, püsszegő beszédével benyitott hozzá, hogy hirül adja az ura viselt dolgait és azután kacagott, rikácsolt, mint bagoly a vén torony ablakából — akkor is a védelmére kelt mindig. Őt mentve, a saját asszonyos büszkeségét is oltalmazta a porba omlástól.

Most azonban már vége. A türelem ketté szakadt. Eddig leláncolva tartott, avagy tán nem is ismert indulatok uralják a lelkét. Incselkedő, kizsákoló, gyűlöletes, de mégis jól eső szavak szűrődnek hozzá valahonnan a messzeségből. A nagy kietlen szürkeségben, amely most belepi a világot: lángoló betűk jelennek meg, melyekből egykönnyen meg nem érthető, rettenetes, de a bosszu édességét kínáló mondatok olvadnak össze. Pokol, kárhozat van bennük. Fényes csillagok leszédülése a magasból. Az oltári lám-

szemben pótolhatatlan mulasztást követett el azért, hogy megfosztotta őket attól a jótéteménytől, amelyhez a törvényhatóság jóvoltából már ebben a nyári évadban feltétlen joguk volt.

Az a régi akció, amely az „elbiztosítás” karakterisztikus fogalmát szülte, újból megerősítést nyert az aradi városi tisztviselők szabadságidejének bőrében. Hanem hát ez elég szomorú dolog is. Sokkal mulatságosabb volna az ügy, ha minden bizottságnak egy kaszát adnának a kezébe s megtennék halálnak.

Két új miniszter. Mint budapesti tudósítónk táviratozza, *Spaun* báró tengernagy dalmáciai hajórajunk szaporítása végett a Danubius-gyárban két új monitort rendelt meg.

A munkások baleset biztosítása. *Láng* Lajos kereskedelemügyi miniszter — jelenti egy táviratunk — sürgős megbízást adott *Terényi* miniszteri tanácsosnak, az iparügyi osztály vezetőjének, hogy a munkások balesetbiztosítására vonatkozó törvényt mielőbb készítse elő.

Egyről-másról.

(*Elégia a bedőlő toronyról.* — *Wagner* mérnök tanácsa. — *Történelmi érzék.* — *Mi és az olaszok.* — *Ahol a frázis készül.*)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Budapest, július 19.

Sohajta köszöntlek, bánatosan szép Velenec! Leesett a te fejednek a koronája. Romokban hever az ősi campanile, zokogva nézi a talján s könnyes szemekkel fogadja a híres torony összedőlésének hírére az egész világ. Velenecének ősi dicsőségét hirdető emléke omlott porba, nekünk is drága emlékünknél, életünk legszébb napjaira emlékeztető, a melyre szívünk leggyöngédebb érzéseivel gondoltunk mindig.

Idegen nemzetnek vagyok fia, mégis dőbbenettel gondolok reá, hogy a *canale grande* városa minő lehet az impozáns torony, a kedves *loggetta* nélkül, és szívem eltelik szomorúsággal.

A Márk-tér galambjai csüggedten gubbasztanak most a piazzán; nincs, a ki gondjukat

pa kialvása... Mindezt azonban megsemmisíti, elfeledtetni a szürke boltozaton feltűnő lánghó szó: bosszu!

— Jól van, Balázs Sándor... ha úgy akarod!

A vén Kostyálné csoszogása éppen jókor hangzott fel a lépcsőkön. Különbözik a jó asszony bejáratos volt mindenfelé, ahol csak boldogtalanság lakozott s százgalléru, földigérő köpenyében oda is elvitte a romlást, ahol egykor a boldogság rakta meg a fészket. Bentülő szemében mindig lobogott valami: mámor, vágy, szomjuság. Zsebe épp úgy tele volt illatos, rózsás, sárfogta levéllel, mint ajaka illatos, hazug, sárfogta szóval. Kötökösárcáját lerakta az asztalra s odasandalított a hevült, lázas asszony szemébe.

— Kíváncsi, lelkem? Szabad?

Keményen, dacosan szegte fel Balázs Sándorné a fejét.

— Csak mondja, Kostyál néni... hallgatom!

— A délután folyamán pompás virágbokréját vittek fel. Legtöbb volt benne a vérvörös: az égő szerelem. Kihajoltak az ablakon s együtt nézték mosolyogva a kertészfiút. Van is valami ingerlő abban, hogy a világ láttára történhetik... Pedig kölcsönt vett fel a napokban.

— Tudom. Én is aláírtam a váltót! — szölt az asszony hidegen csengőn, ahogy a kétségbeesés, a halálos láz szokott beszélni.

— Kegyed is aláírta? Arra a kis hozományra? Hogy ő bokréját vehessen a szeretőjének? — kérdezte Kostyálné s közel volt hozzá, hogy összesült, ráncos fejét kiejtse a kö-

viseli, a ki morzsákat szórna eléjük, mind csak a nagy veszteségen siránkozik, a mely a szegény Velenecét sújtotta s bánatukra nincsen enyhülés. Mert építhetnek új tornyot, nevezhetik campanilének is, de ez nem lesz többé az a campanile. Az elveszett örökre, miután büszkén dacolt évszázadokon át az idők viharával. Méltó tehát, hogy megsirattassék.

Minthogy pedig az a campanile, a mely összeomlott, mint Jerikó falai s kő kövön nem maradt belőle, többé föl nem támasztható, de mivelhogy mégis föl akarja építeni újra az olaszok kegyelele: leghelyesebb volna követni *Wagner* mérnök tanácsát. Építeni egy hatalmas, diszes, modern tornyot, amolyan nagyméretű *panoptikumot*, — nem pedig, mint a hogy sokan óhajtják, teljesen a ledőlő campaniléhez mindenben hasonló új tornyot építeni, mert az csak *mű-régiség* volna, az ősi emlék szelleme, lelke, tartalma nélkül.

Am tisztelettel kell meghajtani a lobogót a taljánok kegyelele, történelmi érzéke előtt. Elsősorban azért, mert egy elegáns kor fölséges emlékének pusztulásakor megtudták érteni, hogy nemzeti szerencsétlenség érte őket. Az olasz nem csupán ősi, szürke falat látott a campanilében, a mely érzéseket és hangulatokat váltott ki belőle; a letűnt századoknak egy ittmaradt dicsőséges emlékét tisztelte benne, a mely beszélt azokhoz, a kik megtudják érteni az ilyen beszédet.

A másik, a mi tiszteletet parancsol az olaszok iránt, az, hogy két nap alatt összehozták az új torony építési költségeinek a felét. Az olasz népnek ez az imponáló lelki nagysága minden tiszteletre méltó. Ez a nép nem fog elveszni, mert van nemzeti és történelmi érzése; ebben nevelődött, ebben nőtt nagyra és ezt az érzést ápolja benne minden, a mi a multak dicsőségére, fényére emlékeztet. És ugyan mi van Olaszországban, a mihez nem tapadna szentelt emléke a multnak? A hol körülnéznünk, mindenütt egy darab jelenbe tévedt mult, egy darab megkövesedett história áll előttünk.

Ezen a ponton érdemes volna kissé magunkról elmélkedni. Mert, hogy mi bennünk nincs meg az a történelmi gondolat, a mely mindennemű cselekvéseinknél kell, hogy a

peny sokráncu gallérijából. — Isten-e kegyed, hogy kenyérral dobja meg azt, aki ilyen szikladarabokat hajít a lelkére? Nem hallotta soha a bosszu édességet? Hej, én de visszafizetnék neki!

Balázs Sándornénak áthajnalolt az arca. Nem az a hajnal volt ez, amelyet a sóváran dobogó szív szokott felfesteni az arcra — olyan szende, illatos, csodás, hogy szinte érzik benne a mezei marmarcsok lehellete; tomboló, megrázó vihar volt ez, amely átszáguld a világon... összetépett, legázolt mindent az asszony lelkében s a megsemmisített száraz avart kiszórta az arcára: lobogó lángnak, kétségbeesett elszántságnak.

— Bosszu! — mondotta akaratlanul és szeme fenyegetően villogott.

Kostyálné sandítva, boldogan mosolygott.

— Levelem van, galambom. Régen hordom, hogy átadhassam. Ilyen viszonyok között a lemondás, a puritán asszonyi becsület határos az örültséggel. És azt gondolja, lelkem, hogyha állandóan a tempióm kövén koptatja a térdét, hogy még közelebe se férközzék a kísértés, a sebző guntól megmentette-e magát? Azt fogják mondani: A futó bolod! A megcsalt asszony számára csak kacagása van a világnak. Mig azt az elvált ördögöt istenitik... Legyen esze, lelkem... A tanácsos ur szereti kegyedet.

Örülten szereti! Egy esztendő óta folytonosan hallja, ahányszor csak benyitott Kostyálné. Látja is. A merre jár-kél, mindenütt két izzó szem szegeződik reá. Hangokat hall, amelyek édességgel, esábitással, kárhózzattal vannak

homloktérben álljon. A históriai nézőpont távol áll mi tőlünk. Hogy a jövőbe lássunk, nem nézünk a multba s a kegyelet csak olykor, szalmaláng módjára, lobban föl mi bennünk.

Vagy kell-e rettentőbb példája a kegyetlenségnek, mint a mi a multkoriban járta be a lapokat: *Arany* János szülőháza ma istálló. A hová földetlen fölvel, megoldott saruval kellene elzarándokolnunk, hogy emlékezzünk a *Toldi* nagy költőjére: ott ma lovak nyeritene s szent imádság helyett nyilván durva kocsis-káromkodás hallatszik ki. Isten fia születetett istállóban, de ebből korántsem következik, hogy nagy emberek szülőházából ezért mindjárt istállót kell csinálni.

De hiszen istálló van-e ott, vagy mauzóleum: eredményében szinte mindegy. Kinek jutna eszébe odazarándokolni és elborongani a költő emlékein és alkotásain? Avagy ki az közülünk, a ki szent szándékkal fölkeresné a fehéregyházai titkot, a hol minden idők legtüneteményszerűbb költőjének lelke röpített el az ismeretlen, titkos dimenziók felé?...

Hej, pedig alkalomadtán be szépen tudunk beszélni, megkapóan, színesen, hévvel, gyöngyöző frázisokkal. Ez az, *frázis*, ez uralja közéletünket, ebbe fulad bele minden szebb dolog. A szóban forgó kérdést megforgatjuk minden oldalról, megmártjuk a hazafias szólamok zsirjában, leöntjük az elnyűtt közhelyek generál-szajtjával és körülteremtettézzük valami sujtásos, ködmönzagu nemzeti sallanggal s a kérdés ki van készítve, tessék beleharapni.

Komoly tanácsstermeink asztaltársasági nivóra süllyedtek; asztaltársasági gondolatok asztaltársasági kifejezésben jelennek meg a fórumon. Nagy szavak, puffogó bombasztok, hamis páthosz sohasem hiányoznak, ám ha tenni kell a nagy szavak után, csak azt tesszük, a mit az asztaltársaságok tesznek a szónoklás után: iszunk egyet.

TÁVIRATOK.

Japán államférfi nálunk.

Budapest, jul. 19. Gróf *Matsukata* Japán volt miniszterelnöke tegnap érkezett a fővárosba s a Hungária-szállóban vett lakást. Ma

tele. Fényes, pókfónalok szálldogálnak a légtérben körülötte. Egy-egy beleakad öltözetének a fodrába s vonja, édesgeti oda, ahova olyan örömet rohannak meghalni a biu, könnyelmű, féüzt, sóvárgó pillék... Eddig azonban figyelemre se méltatta e fényes pókfónalakat széttépte könnyedén, ha egyik-másik beléje fogózott. Nemessége, asszonyos büszkesége acélozta meg a lelkét, hogy el ne szédüljön. És most... Nem! most se szédült meg, csak a bosszuérzet vetett lobott a lelkében; ennek a gyötrelmes édessége készítette, hogy eldobja kezéből a tiszta asszonyok csodásan fehér lilomát. Szívét nem édes gerjedelem, a megsemmisülés pokoli gondolata töltötte el. Magas hegyecsucson állt, honnan ádáz örömmel tekintett alá a mélységben zsongó hullámokra... Köpenykéjét magára terítette és elindult.

Ment, nem lopva, titkon, mint a szegény elesett lelkek; ment daccal büszkén, mint a martírok a kereszt felé; ment egyenesen, kérkedve hadd tudja lássa a világ. Valami úgy ösztönözte, hogy kiáltsa az emberek fülébe, akik tiszteletteljesen köszöntötték, hogy ő most a fényes gyertyavilágba rohano pillék útjára tévedt. Észe se vette, hogy léptei, hova tovább, egyre jobban roskadoznak; feje csüggedten hajlik alá; szívében sir, esdekel valami.

Előtte délceg, selyemruhás, ragyogó szépségű asszony haladt. Ismerte jól. A férfiak tömjéneztek, de meghitt társaságban rettenetes dolgokat beszéltek róla.

— Hát ez vajjon boldog-e — azért? — tudakolta a háborgó szíve.

reggel a szálló terraszán reggelizett, a hol Brüll Ignác angol főkonzul meglátogatta. Reggeli után az érdekes vendég bíró Siebert és Mukino bécsi japáni nagykövet kíséretében az angol konzul kalauzolása mellett a főváros nevezetességét szemlélte meg. Megnézte az eskütéri hidat, a hol Csekéliusz Aurél miniszteri tanácsos fogadta, innen a Muzeumba, majd az új Országházba hajtatott. Délután két órakor a szállója éttermében villásreggei volt, ennek végeztével pedig az érdekes exotikus vendég a fogaskerekű vonaton a Svábhegyre ment fel.

Angol felsőház.

London, jul. 19. A felsőházban Spencer lord több kérdést intéz a kormányhoz a kínai helyzetre nézve és beszéde folyamán szóvá teszi a francia olasz megegyezést is. Angliának — úgy mond — érdekében áll, hogy Franciaországgal a legbarátságosabb viszonyban álljon.

Lansdowne külügyminiszter ismerteti a kínai helyzetet és azt mondja, hogy alapos oka van arra a föltevésre, hogy Kína elfogadja a Tiencsin visszaadására vonatkozó módosított feltételeket és reméli, hogy Tiencsin visszaadása három-négy hét alatt megtörténhetik. A kártérítéseket illetőleg kijelenti Lansdowne, hogy Anglia nem táplál boszút Kína ellen. A sanghaji kereskedelem-politikai tárgyalásokra nézve megjegyzi a külügyminiszter, hogy épen most kapott előterjesztést az angol képviselőtől, a melyet a kormány még nem vizsgálta meg, de a mely a kérdés olyan rendezését igéri, a mely az angol kereskedelemnek nagyobb teret biztosít, Anglia kínai politikájára nézve kijelenti a miniszter, hogy Angliának el kell határoznia minden olyan rendszabályt, a mely Kína felosztására irányul, ugyancsak mindazokat a lépéseket, a melyeknek célja az, hogy Kínát valamely idegen hatalmasság gyámsága alá helyezze. Angliának semmi erőfeszítéstől sem szabad visszariadnia, hogy a kereskedelem szabadságát vivja ki Anglia és a világ számára és e tekintetben a többi érdekelt hatalmassággal egyetértően kell eljárnia. Angliának Olaszországgal való viszonyára áttérve, azt mondja a miniszter, hogy ez a viszony nagyon szives és barátságos természetű.

A sztrájk ellen.

Indianapolis, jul. 19. Az egyesült bányamunkások nemzeti kongresszusán a hangulat ellene van az általános sztrájkknak, úgy, hogy e tekintetben minden veszedelem elmúlt.

Iparkamarák

az önálló vámterületért.

(Az ország kamaráinak demonstrációján.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

A magyar kereskedelmi és iparkamarák legteljesebb védői az Ausztriától való gazdasági különválás gondolatának. A legtöbb város törvényhatósága, mely eddig ebben a nevezetes kérdésben megnyilatkozott, csaknem mindenütt a kereskedelmi és iparkamarától nyert impulzust, hogy kimondja határozatát, amelynek értelmében kormánytól és a törvényhozásnál lépéseket tett az önálló vámterületért. A kamarák lelkesen hordozzák meg az eszmét szerte az országban, hol egyre gyarapodnak a különválás hívei.

A kereskedelmi kamarák szeptember folyamán Debrecenben tartják országos kongresszusukat. A kassai kamara most táviratban tett indítványt, hogy a debreceni gyűlésen az összes kamarák demonstráljanak az önálló vámterület mellett és vonjanak el minden egyéb kérdést ezenkívül a kongresszus napirendjéről.

A kassai kamara Debrecenbe küldött érdekes távirata a következő:

Hazafias meggyőződésünk, hogy az összes hazai ipar igazainak védelmére hivatott testületek szent kötelessége az országos értekezleteik, egyetemes gyűléseik alkalmával a szent korona birodalmának gazdasági önállósága mellett sikra szállani. Ezen felfogásunk arra indít bennünket, hogy indítványozzuk, miszerint a hazai kamarák Debrecenben tartandó országos értekezletének egyetlen napi rendi tárgya az önálló vámterület melletti állásfoglalás legyen.

A hivatott gazdasági közvéleménynek impozáns megnyilatkozása csak erősítheti az Ausztrival tárgyaló magyar kormány pozícióját és megérteti azokkal, akiket illet, hogy a magyar nemzet nemcsak nem fél a gazdasági különválástól, de abban látják a haza ooldogulásának, felvirágzásának egyetlen eszközét.

Testvéri üdvözléssel Kassa, Iparkamara.

Halykó

Deil,

A telegramm vétele után a debreczeni kereskedelmi és iparkamara titkára, Szávay Gyula legott távirati kérdést intézett az ország összes kamaráihoz s fölvetet e a kérdés megoldásának azt a módját, hogy esetleg a kongresszus első napjára tüzessék ki kizárólagos pont gyanánt az ország gazdasági önállóságának nagy kérdése.

A braganzai herceg és a londoni botrány.

(Bűnös-e, vagy ártatlan?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Mai lapunkban megemlékeztünk már arról, hogy a londoni bíróság tegnap tartott tárgyalásán körülbelül azt derítették ki, hogy a braganzai herceg ártatlan azzal a váddal szemben, amit ellene emeltek. Egyes lapok azonban erősen támadják a bíróságot s szemérvetik, hogy mivel a botrányban hercegről van szó, az ügyet el akarják tussolni, vagy legalább is enyhíteni, holott a herceg szigorú büntetést érdemelne.

Az a londoni jelentés, mely ez újabb fordulatról beszámol, egész teljességében így hangzik:

Tegnap folytatták a tárgyalást Ferencz József braganzai herceg ellen. A tárgyalás folyamán kiderült a herceg ellen tett vádnak teljes alaptalansága. Az egyetlen terhelő vallomás azé a háztulajdonosé volt, akinek házában a herceget letartóztatták, s a ki azt állítja, hogy a szoba ajtaján furt lyukon keresztül bizonyos dolgokat látott. A háztulajdonos azt állítja, hogy ezt a lyukat azért furta, hogy a herceget megfigyelhesse. Az elnök szigorúan vallatta a háztulajdonost és feleségét, akinek vallomásából kiderült, hogy előadásuk nemcsak bihetetlen, hanem éppenséggel lehetetlen is.

A herceg azután előadta, hogy a kérdéses napon baráti körben töltött este után éjfélkor elment, hogy egy nővel találkozzék, akivel légyottja volt, de ez a nő nem jelent meg a légyott helyén s ekkor találkozott a herceg vádlottársaival, akik rábeszéltek, hogy velük menjen egy bizonyos helyre, hol női társaságot talál. A herceg el is ment ebbe a házba, ahol kíséretét megajándékozta és elbocsátotta. A herceg

Elegáns gavallérok haladtak el mellette, törtettek a szép asszony után s őt észre se vették. Az egyik elég férfiatlan volt, hogy eldicsekedjék az asszony gyöngességével:

— Tegnap találkánk volt . . . Milyen asszony! famóz . . .! Csak az a kár, hogy az ostoba férj megzavarta bizalmas együttlétünket.

— Alávaló cudar! — Jegyezte meg a Balázs Sándorné lelke s utálattal tekintett a dicsekedő után.

Töporodott némbor vánszorgott felfelé az utcán. Arca fonnyadt, ráncos, vonásain az élet összes kiáltó nyomora s hivallgó festék: a mult emlékeül. Beesett szemében különös lángolása fény, aminő az elégett papíron szokott végig cikázni. Hátán puttony, melyben jeget vitt a kórház betegeinek.

Egy másik gavallér gunyosan kacagva szólt:

— Ez is éppen olyan volt, mint a te szép hölgyed. Sokan szerették s ő is sokat szeretett. Tíz év múlva, fogadom, az is éppen így hordja majd a jeget!

Balázs Sándorné fázósan borzongott össze e rettenetes szavakra. Többé nem is tudott felmelegedni, pedig szilaj hevességgel dobogott a szive. Ulykor úgy rémlett, hogy látja magamagát a jövőben: elasztott, megöregedett . . . puttony van a hátán . . . majd a kórházban feködt s valamelyik utána következő veszett lélek borongatta részvétlenül a homlokát.

Betért egy mellékutcába, ahol kevesebb az ember, de több az árny, a szegénység. Jól emlékezett, hogy ez az út nem a tanácsos ur palotája felé vezet; de csak tovább haladt. Szegé-

nyes, kopottas kirakatok báméskodtak az utcára: ezeket nézegette. Elfelelte hogy sietni kell s szinte jól esett, hogy így állingált. Egy helyütt kopaszos, sima, mosolygó ur állt melléje s incselkedően megszorította a karját.

— Na, csak hogy találkozunk! Éppen száz esztendeje, hogy nem láttam . . . Nem volt szép hogy ilyen pokoli gyötrelmek között hagyta a legalázatosab vazallusát!

Mintha kigyó csipte volna meg, úgy megrettent Balázs Sándorné. Láttá szemében az éhes, mohó lángot s ahogy rámosolygott, aranyrámás fogsora ragyogott. A tanácsos ur volt.

— Mit akar? — kérdezte haraggal. De ez csak tovább mosolygott s meghíten simult melléje.

— Remélem, hogy . . . Az életnek nincs nagyobb gyönyörűsége a szerelemnél! S mivel időközben a nő tovább lépkedett s éppen egy kapu alá ért, a mosolygó emberi rom átfogta a derekát.

Balázs Sándorné elöntötte valami: utálat, gyűlölet, megbánás, irtózat, nemes büszkeség, mind egyszerre. Tehát azt hiszi róla, hogy már elveszett, ha ilyen mer tenni! Ugy érezte, hogy eddig tiszta, fenséges, magas palota volt a lelkében, mely e pillanatban, ez utált öleléstől összeomlott. A magas tetőről a mélységben tomboló szennyes árba zuhant alá, amely után már csak a szomorú, ványadt, festékes arc, a jeges puttony, a kórház következik. Szánalom helyett: az emberek mélységes megvetése. A boszu édessége helyett a sirig, a feltámadásig tartó gyötördés . . . Alig villant meg lelkében

e gondolat, a másik pillanatban már felemelte a jobbát s olyan hatalmas ütést mért a nyájás, mosolygó nagy emberre, hogy a vér is ellepte. Aztán futva, lázasan dobogó szívvel iramodott tovább.

Este volt már, mire kissé magához tért. Most is olyan volt, mint egy álom-járó, mint egy tébolyult. Hol járt, mit csinált eddig? Maga se tudta. Köpenykeje alatt valami kemény tárgyat érzett, közvetlen a szive fölött. Kihuzta, megnézte . . . hát egy revolver volt. Időközben vásárolta valahol.

Kérdve, tudakolva tekintett körül. Epp egy magas palota előtt állt, melyből vidám kacagás hangzott ki. A kapu előtt zárt kocsi; a kocsis türelmetlenül pattingatott ostorával. Elkerült a tulsó oldalra, onnan mérte végig a cifra magas házat. Ráismert. Itt lakott az az elvált asszony, aki elcsábította az urát, aki a szép fehér, dologtalan kezével kikergette őt a megalázások kálváriájára s ösztönözte a megsemmisítő posvány felé. Mert ő kergette, üzte, ösztönözte, senki más. És hogy kacagott e pillanatban is az a kegyetlen boszorkány, az a szépséges fenevad, ahogy jött lefelé a lépcsőn egy férfival, az ő urával.

Balázs Sándorné egy-két pillanatig némán, lázasan meredt rájuk. Ah, azért a tisztességtelen érintésért, a csalogató posványért meg kell lakolnia valakinek! Durván, elszántan szoritotta meg a revolver agyát s visszasielt a kapu alá . . .

belépett a szobába, ahol senkit sem talált, s miután az este elfogyasztott sok bortól *kissé ittas volt*, lefeküdt. Ezután már csak arra emlékezett, hogy egy rendőr fölírta álmából.

A tárgyalást újra elhalasztották, miután kiderült, hogy legföljebb ittas állapotban elkövetett ártatlan könnyelműségről van szó. Az a hír, hogy a braganzai herceg a londoni előkelő társasággal érintkezik, téves. A herceg visszavonulva él és senkivel sem érintkezik.

(A király haragszik.)

A braganzai herceg botrányáról az *F. M.* mai száma a következő cikket közli, a melyet mi csak fentartással reprodukálunk s a melynek valódiságáért ő feleljen:

Az a kinosan kellemetlen ügy, amelyben *Ferencz József* braganzai herceg, *Ferencz Ferdinánd* trónörökös diszkisérének egyik tagja Londonban való időzése alatt keveredett, a legkellemetlenebb benyomást érthető módon Bécsben keltette.

Mikor a dolognak hirre érkezett, az udvarnál óriási volt a megütközés és valóságos konsternációt keltett az a jelentés, hogy a trónörökös kíséretének egyikét az angol hatóságok kénytelenek voltak letartóztatni, mert in flagranti érték súlyosan büntetendő erkölcsstelen üzemeken.

Eleinte az udvari körök nem tudtak mihez kezdeni az ügyben. Azzal tisztában voltak, hogy a király előtt elhallgatni az esetet nem lehet, de viszont senkisémet akart arra a kellemetlen szerepre vállalkozni, hogy a királynak jelentést tegyen az esetről.

Minthogy egész tisztán úgy se látták a dolgot és mert egyes lapok zsarolási kísérletekről is beszéltek, végre is abban történt megállapodás, hogy be kell várni *Ferencz Ferdinánd* trónörökösnek a hazaérkezését és az ő utasításaihoz képest kell eljárni.

Mikor aztán a trónörökös visszaérkezett Bécsbe, ő maga jelentette ki, hogy a király előtt eltitkolni a dolgot nem szabad, sőt maga vállalkozott arra, hogy a királynak jelentést tegyen a kinos afférről.

Kevéssel visszaérkezése után *Ferencz Ferdinánd* trónörökös főherceg audencián volt az uralkodónál, hogy londoni utjáról referáljon s ez alkalommal jelentette a trónörökös a braganzai herceggel történeteket is.

Mondják, hogy a király szörnyen felháborodott a dologon. Menten ki is jelentette, hogy az ügybe semmiképen sem szándékozik befolyani, hanem hagyni fogja, hogy a braganzai herceggel az történjék, amit a szigorú angol törvények diktálnak. Ez a magyarázata annak, hogy a bécsi udvar részéről a legcsekélyebb intervenció se történt a braganzai herceg érdekében.

A herceg a királynál sohase volt grata persona, de a történetek után teljesen kegyvesztett lett és mindenki kizárt dolognak tartja, hogy az ifjú herceg még valamikor mutatkozhassék az udvarnál, sőt valószínűnek tartják, hogy az arisztokrácia is be fogja zárni előtte ajtaját a londoni események után.

A király parancsot adott egyébként, hogy a londoni nagykövetség az aktákból szerezzze be a legpontosabb információkat és hogy az affér minden fázisáról haladéktalanul tegyenek neki jelentést. Ez azóta természetesen meg is történt.

A beavatott körök valószínűnek tartják, hogy a braganzai herceg az adott viszonyok közt nem fog más tétetni, minthogy a hadseregéből való elbocsátását kérje és hogy elhagyván Ausztria-Magyarországot, valahol a külföldön telepedjék le, ahol nem ismerik és ahol az ügy hamarabb fog feledésbe menni.

(Fiu-e vagy leány)?

Álljon itt végül egyik budapesti lapnak alábbi csattanós vicce:

A braganzai herceget már eddig is ártatlannak találta a londoni bíróság, ami nagy szerecséje neki, mert mégis csak jobb a City aszfaltját taposni, mint a Dower szárazmalmát. A bíróság azzal indokolta meg az álláspontját, hogy a herceg teljesen részeg volt, a mikor tettét elkövette és így nem eshetik beszámítás alá.

Erről vitatkoztak ma délután a Hangliban és az egész társaság nagy figyelemmel hallgatott egy nagyon híres kriminálistára, aki így szólott:

— A londoni bíróságnak tökéletes igaza van. Mert a herceg a részegségnek abban a stádiumában volt már, a mikor azt sem tudta, hogy — fiu e, vagy leány.

TANÜGY.

(—) A délmagyarországi tanító-egylet folyó évi augusztus hó 21., 22. és 23-án Versecen, tartja az idei nagy gyűlést. 23-án délután az egybegyűlt tagok és vendégek tanulmányi kirándulásra indulnak *Mehádia*, *Orsova*, *Herkulesfürdő* és a Romániában fekvő kies királyi nyaralóba: *Sinajába*. Ezen kirándulásra nem egy-letli tagok is részt vehetnek, ha ez irányu szándékukat augusztus hó 10-ig a verseci közgyűlést rendező helyi bizottságnál bejelentik.

A művész-vigéc.

(A legújabb fajta utazó.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, július 19.

A megrendelések gyűjtéséről szóló törvény második paragrafusára kivételt tesz az irodalmi és művészi termékek megrendelésének gyűjtése tekintetében s így ez ágba megrendeléseket gyűjteni szabad.

A törvény eme kitétele kétségkívül a közműveltség terjesztése érdekében tétellett s a miniszter a törvényhez fűzött végrehajtási utasításában szigorúan utasította a hatóságokat, hogy úgy a sajtószabadság, valamint a művészeti szempontok tekintetbe vétele mellett tartózkodjanak még attól is, hogy az irodalmi és művészeti termékek fogalmát szorosan magyarázzák.

E miniszteri nyilatkozat az a gyepelő, a mibe a művészeti vigécek belekapaszkodnak és úgy nyargalnak utána, hogy őket a törvény betűivel feltartani nem lehet.

A művészet fogalmának meghatározása nehezen eszközölhető a törvény rideg betűi közt; maguk az esztetikusok száz és száz véleményben vannak e téma körül és kötetekre megy e tárgy külön irodalma. Meg kell elégednünk azon pár szóval, mibe a törvény általánosan a művészeti termékeket összefoglalja, nem vevén ki e fogalom alól a művészeti termékek iparilag előállított utánezatait sem: a metszeteket, színnyomatokat stb.

E tág kört használja fel egy bécsi cég akkor, midőn utazójával az országot beutaztatja, a célból, hogy a közönség körében arcképeket összegyűjtve, azokat vászonra nagyíttatja és olajfestékekkel kiszinezi. E működést művészeti foglalkozásnak minősíti, s az ország valóban kitűnő arcképfestő művészeit az amugy is szomorú viszonyok közt levő művész-sorsban teljesen visszaveti, mert igazában hű arcképmásolatot ad s a mellett oly olcsón, hogy művész ember ily ár mellett szóba sem áll.

Az arckép nem művészeti termék, a fényképészet műipar, így a szinezett olajos kép sem lehet művészeti terméknek akár iparilag, akár másképp előállított utánezata, így ez irány-

ban előzetes felhívás nélkül megrendelés sem vehető fel.

A hatóságok szorosan alkalmazkodnak a törvényhez, óvakodnak a törvény magyaráztásától s mivel a törvény még annyira új, hogy hasonló eset végső elbíráásban még nem részesült: kénytelenek művészetnek nevezni az arcképek szinezett nagyítását és a legújabb alkotását a törvénynek „a művész vigécet.”

Mint értesülünk, a festő-művészek körében mozgalom indult meg, hogy ezen kérdés a kereskedelmi és közoktatásügyi miniszterek által rendeztessék, a minek eredménye előreláthatólag a művész-vigécek működésének korai halála lesz.

A börtönbüntetések enyhítése.

(A törvénykönyv es az étet.)

Arad, július 19.

A bajor ügyvédeknek minap tartott országos gyűlésén valaki szóvá tette a büntető-törvény megváltoztatásának szükséges voltát: s a gyűlés elhatározta, hogy a mozgalom vezetését kezébe veszi és kiterjeszti egész Németországra. A változtatásra, az indítványt tevő megokolása szerint, azért van szükség, mivel az életviszonyok nem alakulnak a paragrafusok szerint, az egyént pedig nem a paragrafusok, hanem az életviszonyok kormányozzák.

El kell jönnie annak az időnek, a mikor nálunk is rájönne erre az egyszerű igazságra, amelytől oly nagyon félnek a törvényhozók és igazságszolgáltatók s amely tulajdonképen csak is addig veszedelmes, amíg nem akarják meghallgatni a szavát.

A bíróságok előtt napról-napra találkozunk olyan vádlottakkal, a kiket csak a törvény ítél el tettükért, a társadalom nem; s ez nemcsak azért történik meg, mivel bizonyos dolgokat csak rövidebb hosszabb ideig tartunk bűnnek, hanem azért is, mivel az életviszonyok, a küzdelem nehéz volta a főtartásnak egyre tágabb mezőt követelnek, esetleg olyant is, amelyre eddig nem lépett igaz ember.

A ki leszáll az élet mélységeibe és látó szemmel néz szét maga körül, észreveheti, hogy minden foglalkozás tövében számtalan olyan ember húzódik meg, aki számbeli fölösleges voltánál fogva, vagy csekélyebb szellemi képessége miatt nem tud tisztességes versenyt folytatni a foglalkozásbeliekkel s ez okból kénytelen tisztességtelen versenyt kezdeni. Esetleg rossz szándék nélkül teljesen nyugodt lelkiismerettel dolgoznak, noha életük nem egyéb, mint utazás a börtön körül. — Mi következik ebből? Semmiesetre sem az, hogy minden bűnt amely vagyonszerzésre irányul, ki kell törölni a büntető-törvénykönyvből, hanem az, hogy a törvény vegye figyelembe az embernek az életviszonyoktól való függését és változzon meg ebben az irányban. Eddig is folytonosan fejlődött az igazságszolgáltatás, nem maradhat tehát ezután sem azon a ponton, amelyen most is van.

Volt idő, a mikor a házasságtörést, — a pénzhamisítást, a csábítást, az erőszakot halállal büntette a törvény, s halállal bünhődött az anya is, a ki gyermekét megölte s ki most egy két esztendőre kap. Miért változott a törvény szigorúsága? Mert az ember viszarthatatlanul halad az utján, jó vagy rossz irányban s mindig az volt az erkölcs, a mit a többség tett. S a hogyan eltörölte az élet a halálért kiabáló bosszút, úgy letörli idővel a kisebb s a kényszerűség parancsolja bűnokről a bűn jellegét.

Semmi okunk sincsen rá, hogy örüljünk a büntető-törvény enyhítésének, de ha már a dol-

gok úgy fordultak, hogy szükség van rá, hát legyen meg. Ha már bent kell élnünk az élet nehézségében s minden áron meg kell tartanunk magukat, hogy elvégezzük küldetésünket, éljünk legalább tisztán, róvás nélkül. Az állam pedig, a mely esetleg készségesen enyhíti a büntetőtörvény szakaszait, tegyen más egyebet is az érdekünkben: vegye le a fölösleges terheket a vállunkról, vagy ha már meg nem könnyíti, legalább ne nehezítse meg az életünket. Minél kisebb a rosszra való kényszerítés, annál kevesebbszer vesszük elő az enyhített büntetőtörvénykönyvet. Sem irgalmasságot, sem áldozatot nem kívánunk, csak belátást és jó indulatot.

Az aradi pincérek sztrájk előtt

(Ismét bérmozgalom.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Az aradi kávésokat és vendéglősöket, de meg a közönséget is élénken érdeklő mozgalom indult meg Aradon. A pincérek egy része, a *kisegítő pincérek sztrájkra készülnek*, hogy szomorú, sőt mondhatni nyomoruságos sorsukon segítsenek.

Az érdekelt pincérek már értekezletet is tartottak ez ügyben, s itt elhatározták, hogy a közeli napokban megkezdik a sztrájkot, ha valami módon nem lendítenek addig a sorsukon. Elhatározták egyben, hogy *memorandumot irnak a pincér-egyesülethez*, hogy vegye ügyüket pártfogásába.

A kisegítő pincérek mozgalmá immár nyilvánossá lett, de úgy értesülünk, hogy az „állandó” pincérek (ha ugyan lehet ezt a foglalkozást állandónak nevezni) szóvá fogják tenni helyzetük javításának kérdését.

A kisegítő pincérek mozgalma főképen a nagyobb üzletek ellen irányul s nem lehet elvitatni, hogy nagyon sok az igazuk. A pincéreknek ez a kasztja csak vasárnapon és ünnepek alkalmával kap foglalkozást, mikor a vendégek nagyobb számmal keresik fel a kávéházakat, vendéglőket s a rendes kiszolgáló személyzet nem bírja el a megsaporodott munkát. Az ilyen pincér átlag két koronát kap arra a napra, no meg a bizonytalan borralalót, amit a vendég juttat neki. Van azonban egy vendéglő, ahol csupán egy korona a kisegítő pincér járandósága.

Ha ez minden nap így menne, a pincér nem is tartana igényt a fix fizetésre. De számba kell venni, hogy nagyobbára hetenkint egyszer jut keresethez a kisegítő pincér, ha ugyan sikerül neki alkalmazást kapni. Egy részükkel ugyanis megesik, hogy még vasárnap sem jut keresethez, mert több a kisegítő, mint a beöltendő hely.

Vasárnaponként az üzlettulajdonosok magukhoz citálnak egy sereg kisegítőt, azután megrostálják őket s a nagyobb részüket nem fogadják el. Az alkalmazásban erős szerepet játszik, hogy milyen a kisegítő pincér „megjelenése”. Bizony tulságos követelődés a szegény emberek szempontjából a hetenkint egyszer kijutó két koronáért még imponáló megjelenéssel is bírni. Pedig megkivánják, hogy fekete ruhában legyen, tiszta gallérban, nyakkendővel, megborotválkozva, hogy a vendégre jó hatást tegyen. A kávésnak abban igaza van, hogy a pincérjéti tisztességes külsőt kíván. Igen ám, de a tisztességes külsőt sem lehet ingyen megszerezni. Pénzbe kerül ez a kiöltözködés, melyet a kisegítő-pincér megreszkíroz. Ha véletlenül nem fogadják el, hiába fizette meg a tiszta gallért, meg a borbélyt s haza mehet a családjához teljes eleganciában, de — kenyér nélkül.

Még szomorubbá teszi a helyzetet, hogy a kisegítő-pincér többnyire családos ember. Ennek meg van a magyarázata. Az állás nélküli pincér — ha másként nem, hát gyalog — tovább áll és másfelé keres helyet, de ha családja van, itt kénytelen maradni, és kisegítő-pincér lesz, egyelő alkalmazás híján. Egész sereg ilyen kisegítő, de tulajdonképen facér-pincér van jelenleg Aradon, s a sorsuk egyre rosszabbodik.

A többi pincérnek — néhány kivétellel — sem rózsás a sorsa a legkevésbé sem, ha azok is megsokalják a dolgot, furcsa világ lesz Aradon. Akkor a kávéházakban és kocsmákban kitehetik ezt a Quisisanából ellesett kedves felírást a táblát:

Szolgálj ki magadat!

Kétségtelenül nagyon érdekes volna, ha a vendégek maguk mennének a sörshordó csapjához és sajátkezüleg szállítanák a kapucinert a kávéskonyhából, bemondva a kassziros-hölgynek, hogy mit szállít.

De ne tréfáljunk, nem olyan mulatságos dolog ez azok számára, akiket a kenyér révén a dolog illet.

Az Uránia Aradon.

(Két érdekes bemutató.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Az újvidéki Uránia magyar tudományos színház, mint már jeleztük, f. hó 22 és 23-án Aradon fog vendégszerepelni. Műsorának különösen két darabja oly óriási sikereket aratott mindenütt, hol eddig színre került többek közt a bécsi Uránia színházban is, hogy azt hisszük érdekeset nyújtunk, ha e két darabot kissé behatóbban ismertetjük.

Az első Magyarország gyógyfürdői és üdülőhelyei Deák Imre dr. kir. törvényszéki orvos tollából. Tudományos értekezések és theoriák mellőzésével egyszerű a nagyközönségnek is könnyen megérthető szavak kíséretében, 188 művésziessé színezett, vetített és hat mozgóképpel illusztrálva látjuk magunk előtt elvonulni hazánk fürdőhelyeit, az ottani pezsgő életet, a kies vidékeket, a szebbnél-szebb, ózondus tájakat s mintegy megfellelkezve magunkba akarjuk szívni az előttünk elterülő fenyvesek gyógyító illatát.

Míg ezekből egyrészt megfogjuk érteni azt, hogy pénzünket nem kell ezentul a külföldre vinni s azáltal hazánk erejét nemzetgazdaságilag gyengíteni, mert ami magyar fürdőink elismert kitűnő gyógyforrásai szenvedőnek ugyanazt a gyógyító balzsamot nyújtják, mint a külföldiek, a szórakozni vagy üdülni vágyó pedig ugyanazt a kényelmet és élvezeteket találja meg itt-hon, mint azokban a külföldi fürdőkben, melyeket az ugyanoly hatású hazai gyógyforrások mellőzésével többé kevésbé csak divatból látogatnak; másrészt a külföld, melynek Uránia színpadjain szintén elő adják e darabot, közelebbről fogja megismerni a magyar fürdőket, s ennél fogva kedvet fog kapni azok látogatására.

Ez az érdekes bemutató hazafias céljánál fogva mindenütt a legteljesebb elismerésben részesült. A másik darab tárgya, melyet szintén röviden ismertetni kívánunk, nagyszerű összeállításban olyannyira közérdekű és izgató, hogy méltán a legsikerültebb darabnak bizonyult, az Uránia színpadokon eddig előadottak között. Címe: *A háború*. Elképzelhető-e ennél élvezetesebb, érdekfeszítőbb és izgatóbb tárgy, mint midőn a Rubiconon átkelő Caesártól, a világon páratlanul álló bur szabadságharcig lejátszód-

nak előttünk a világ ugyszólván összes nevezetesebb csatái. Míg a budapesti Uránia *Hadsereg* című nagysikerű aratott darabja csakis az osztrák-magyar hadsereget mutatja be béke idején, ennek ellenében a *Háború* értékét és érdekességét nagyban emeli az a körülmény, hogy benne nemcsak az osztrák-magyar, hanem a világ ugyszólván összes katonaságával találkozunk s látjuk őket az egyes korokban a legnevezetesebb csaták és ütközetek színterén.

A darabban előforduló számos, mintegy harminc mozgóképpel annyira élénkíti az előadás menetét, hogy magunkat nem az Uránia előadások megszokott száraz légkörében, hanem a csaták izgató zajában képzeljük.

Reméljük, hogy az újvidéki Uránia intézősége vendégszereplésekor úgy fogja összeállítani műsorát, hogy városunk lelkes közönsége is élvezhesse e két darabot.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi magyarnyelvterjesztő, betegsegélyező és temetkezési egyesület a saját hivatalos helyiségében július hó 20-án d. u. 4 órakor rendes havi választmányi ülést tart.

Villamos telepek Aradmegyében.

(Tervek a Nádor-malomcsatornával.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Az aradmegyei Nádor-malom csatornával kapcsolatban érdekes tervek vannak készülőben. A csatornát, a melynek eddigi rendeltetése csak a malmok hajtása volt, most két helyen arra akarják felhasználni, hogy az eséseinek erejét dinamo-gépek hajtására használják föl s azzal ismét villamvilágítási áramot nyerjenek.

Ilyen terve van a *pankoti Szulkovszky hercegi* uradalomnak. Az uradalom a *szőlős-csigere*li uralmát nagyban átalakítja s turbinákra rendezi be.

Ezzel kapcsolatban azt is tervezik, hogy a csatorna esését fölhasználva, villamos telepet állítanak föl, a melylyel az uradalom pankoti kastélyát, a gazdasági épületeket, esetleg pedig *Pankota község* főbb utcáit világítanák. A csatorna esése a szóban forgó helyen 10 lóerőt szolgáltat, s miután ez egymagában a nagyobb szabású villamos telephez nem elégséges, most arra nézve folynak a számítások, hogy a víz esésének erejét emeljék, anélkül, hogy a csatorna-társulathoz tartozó uradalmak ezzel rövidséget szenvedjenek.

Hasonló terven dolgozik, a mint értesülünk, a *Kisjenői József főhercegi uradalom*. Ennek szintén a Nádor-csatorna mentén vannak malmok s a Kisjenőhöz legközelebb eső malommal kapcsolatosan akarják a csatorna esését villamos telep létesítésére használni, a melylyel *Kisjenőnek villammal leendő közvilágítása* válnék lehetségessé.

A két telepnek terve, habár még a számítások kezdetén vannak, nagy fontosságuk azért is, mert ezen a vidéken az első példaként szolgáltatják a vízi erőnek ily célokra való felhasználására, amelynek révén a legolcsóbb villamos áramot nyerik.

Ugyaníly telepek létesítésére fog alkalmat adni az *arad-csanádi öntöző csatorna*, a mely most a tervezések kohójában van. Ennek esése lényegesen nagyobb fokú erőt fognak szolgáltatni s ezekkel esetleg nagyszabású alkotásokat lehet idővel megvalósítani.

A brettli-primadonna.

(Egy orfeum-énekesnő kalandja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

A főváros közönségének élénk emlékezetében van az a feltűnő szépségű orfeum-énekesnő, a kinek nevét és fölléptét orfeumplakátok még nem régen nagy betűkkel hirdették. *Linden* Liziről van szó, a ki „Luna asszony”-ban *Stella* szerepét játszotta.

Junius hatodikán történt, hogy a *Mulató* színlapja *Linden* Lizi helyett mást mondott *Stella* személyesítőjének. A tüzes szemű szubrett nem is lépett fel többé. Csak az igazgató s néhány habitué tudta, hogy *Stella* elköltözött a délibábos magyar pusztára, az aranykalászt rengető messze *Alföldnek* egy kicsiny falujába, nádfödeles alacsony házba, a hol muskátli virít az ablakban. *Linden* Lizi a fehérre meszelt falak között is dalolt német nótát, igaz, hogy itt nem tapsolta a tömeg, itt csak egy ember hallgatta, *G. F.*, a dúsgazdag *G. Zs.* gatályi földesur fia.

A falutól alig egy órajárásnyira emeletes kastélyban nyaralt az öreg földesur, s a mikor meghallotta, hogy fia kit rejteget a szerepi kis házban, nagy haragra lobbant, s még jobban megharagudott a fiára, a mikor megtudta azt is, hogy a nyári szeretkezés költségeit jólelkű uzsorások előlegezték a szerelmes fiúnak, hogy *Budapest*en ékszereket vásárolt hitelbe s pénzzé tette a drágaságokat, s adóssága rövid idő alatt felszaporodott ötvenezer koronára.

A gatályi kastélyban összeült a családi tanács, hogy véget szakítson az idilnek. Eleinte szép szerével, később fenyegetéssel akarták a leányt eltávolítani szerelmesétől, de a fiu a családi tanács szigorú határozata ellenére is megmaradt a leány mellett, sőt a mikor a kastély cselédsége szigorú parancsot kapott, hogy a fiatal urnak kocsi lovat ne fogjon, hátsólovat se engedjen ki az istállóból, *G. F.* holdvilágos csendes éjszakán nekivágott a sima országutnak s gyalogszerrel igyekezett *Szerepre*, az alacsony kicsi házba, a hol a szép *Lizi* várta.

Pár nap előtt vendég érkezett a szerepi kis házba. A bihar-tordai járás főszolgabírája, dr. *Bakats* Béla. A leány szívesen fogadta a vendéget, a ki értett az asszonyok nyelvén, szellemes társalgó, uri modoru ember volt — egész délelőtt. A leány elmondta neki, hogy nem sokára elköltözik *Szerepről*, mert irásos szerződés kötelezi a *Majna* melletti *Frankfurtba*, a hol havi 600 márka fizetéssel szerződött az orfeum igazgatója. Azt is mondta neki, hogy nem szívesen hagyja el a csendes kis falut. Annyi emlék köti ehhez a helyhez, hogy talán sohasem fogja elfelejteni.

A főszolgabíró talán elhitte volna neki, a mit mondott, de a *G.*-család nem. A leánynak minden áron el kell hagyni *Szerepet*, mert elcsavarta a fiu fejét, s másnap dr. *Bakats* már fel is szólította *Linden* Lizit, hogy távozzék el a községből. A leány nem volt hajlandó elmenni, hova is ment volna. A *Frankfurti* szerződés értelmében már július 15-én kellett volna fellépnie, de nem utazott el, mert *G. F.* marasztalta. Irt az igazgatónak, táviratozott a színházi ügynöknek, hogy a késlekedés okából nem bontották-e fel a szerződést, mert ő megy szívesen csak irjanak, táviratozzanak érte. S míg a választ várta, szomoruan teltek az órák, s még nagyobb szomorúság fogta el a leányt, a mikor megkapta ezt a hivatalos irást:

Tekintve, miszerint *Linden* Lizi orfeumi énekesnő, ki jelenleg *Szerepen* tartózkodik, a vele felvett a jegyzőkönyvbe tett vallomása szerint *Szerepről* *Majna-Frankfurtba* akar utazni s ezen nagy uttal szemben csupán

80 koronával rendelkezik, tekintve, hogy ezen 80 koronát maga az utazás költsége is fel fogja emészteni s így beállhat azon eset, hogy több napi *Szerepen* tartózkodás után pénze elfogy s elutazni nem tud, a mikor aztán esetleg a község pénztára leend kényszerítve elutazásának költségeit viselni: Utasítandó megnevezett nő, hogy a mennyiben a felszólítástól számított 48 óra alatt nagyobb összegű pénztérteknek postai uton részére lett megérkezését igazolni nem tudja, *Szerep* község területét 48 óra alatt hagyja el. Ezuttal egyéb indokok mellőztetnek. Kelt Bihar-Torda, 1902. július 15. d. e. fél 11 óra, főszolgabíró.

Másolat hitelül *Szerep*, 1902. július 15. *Barkó* Ferenc jegyző.

Megmagyarázták a leánynak, mit parancsol a szigorú irás, a főszolgabíró ur szóval is elmondta neki. S a leány kétségbeesve tudakolta mindenkitől, hova, merre menjen, csak a lovagjától nem kérdezhetette, mert azt a gatályi kastélyba internálta a szigorú apa, aki különben pár nap előtt néhány fővárosi lapban névnek aláírásával nyilatkozatot tétetett közzé, hogy kiskoru fiának senki se hitelezzen, mert ő nem fizet helyette egy krajcárt sem.

Linden Lizinek szorongatott helyzetében barátjának testvére jött segítségére s 400 forintot ajánlott fel neki az esetben, ha irásban kötelezi magát, hogy *G. F.*-nek sohasem fog irni, sohasem fogja vele tudatni, hol, merre jár. Es a leány aláírta, amit elébe tettek, a pénzt megkapta s elutazott a kicsi faluból könyves szemekkel, szomoruan. Így ment el *Stella* a pusztáról *Budapestre*, innen megy *Frankfurtba*, előbb azonban a német konzulátusnál keres orvoslást a főszolgabíró sérelmes rendelete ellen.

A makói panama.

(Fegyelmi vizsgálat az ellenőrök és számvevők ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, július 19.

Makó város közpénztárában az utóbbi időben tudvalevőleg sok baj volt. *Simon* Dániel közpénztárnok egy átvitelnél 700 forinttal tévedett s a tévedés nemcsak tévedés volt, de a pénz is eltévedt úgy, hogy mikor a hiányt *Váry* Károly számvevő felfedezte, a hiányzó 700 forintot *Simon* Dániel befizetéssel pótolta.

A pénztárnok ellen fegyelmi vizsgálatot indítottak, amelynek folyamán *Simon* — nem várva be az eredményt — lemondott hivataláról. Lemondása után vette észre az új közpénztárnok, *Vajda* István, hogy már is baj van a pénztárnál: a haszonberek rendetlenül vannak könyvelve s egyes felek nyugtákkal igazoltak olyan befizetéseket a miknek a könyvben nyoma sincs.

Új vizsgálat indult meg, bűnügyi feljelentést is tett a hatóság s a vizsgálatot vezető törvényszéki bíró *Simon* Jánost letartóztatta, akit azonban a törvényszék később szabadlábra eresztett.

Ez a közpénztári sikkasztás rövid története, melynek a bűnügyi része valószínűleg rövid időn belül véget ér, amennyiben hamarosan meg lesz benne a főtárgyalás.

A közigazgatási hatóság azonban csak most fog a vizsgálatához, hogy a maga részéről is megtegye a szükséges megtorló intézkedéseket. Ennek az ítélkezése alól *Simon* Dániel már kiesik, de fegyelmi vizsgálat alá jönnek azok, kit *Simon* Dániel ténykedését ellenőrizték, még pedig úgy, hogy a közpénztárnok éveken keresztül magánál tarthatta a befizetett haszonberek s jó nagy részét örökre megtartotta, soha sem fizette vissza.

A vizsgálati iratokat annak idején a bel-

ügyminiszteriumhoz terjesztették fel, ahonnan most érkeztek vissza a miniszter határozatával, amelynek alapján *Meskó* Sándor dr. főispán fegyelmi vizsgálatot rendelt el mindezen tisztviselők ellen, kiknek az ellenőrzés és számonkérés volt, vagy lett volna a feladatuk.

A fegyelmi vizsgálat tehát kiterjed a volt közpénztárnak ellenőreire: *Tóth* Ferencz, *Oláh* János volt és *Barcán* Gyula jelenlegi ellenőrre, továbbá a számvevőkre: *Sonkovics* János volt és *Váry* Károly jelenlegi számvevőre.

A vizsgálatot ifj. *Návay* Lajos dr. alispán vezeti, aki a vizsgálat során azt is meg fogja állapítani, hogy az elsikkasztott egyes összegekért kit, illetve kiket illet a vagyoni felelősség.

Az aradi faiparosok és a közműhely.

(A faiparosok gyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Az aradi ipartestülethez tartozó faiparosok, a mint értesülünk, a közel napokban gyűlést tartanak, a melyen állást akarnak foglalni az Aradon, a villamteleppel kapcsolatosan létesítendő közös műhelytelep ellen, illetve azon tervek ellen, a melyek alapján a közműhelyt meg akarják valósítani.

Ismeretes a közműhely ügyének története. Mintegy két év előtt az aradi ipartestület faipari szakcsoportja vetette fel annak tervét és szövetkezetet is alakított annak megvalósítására. A szövetkezetre meg is történtek a kellő számú jegyzések. A szakcsoport erre fölíratot intézett a kereskedelmi miniszterhez a közműhelynek állami segélyben való részesítése iránt. A miniszter erre nem is hederített, hanem, anélkül, hogy az érdekelt iparosokat meghallgatta volna, az aradi villamosági részvénytársaságnak évi huszezer korona segélyt szavazott meg a közműhely létesítésére.

A város tanácsa a közműhely ügyében bizottságot küldött ki, a mely hétfőn, a hó 21-én délután fog tanácskozni e tárgyban. Miután a faiparosok most is attól tartanak, hogy a város az érdekeltek meghallgatása nélkül fog ebben a nagyfontosságú ügyben határozni, ezért tartják szükségesnek a gyűlés megtartását.

A faiparosok azt hangoztatják, hogy a műhelytelep, amint az most készül, egyáltalán nem fogja célját betölteni, s az állam támogatása kárba fog veszni. Ugy, amint az aradi ipartestület faipari szakcsoportja tervezte, a közműhely egyben a nyersanyag és félgyártmány beszerzésével, szükséges esetekben a hitelnyújtással és az értékesítéssel is foglalkozott volna és így igazán segítségére lett volna a kisiparosoknak. Emellett az iparos nem lett volna kötve ahhoz, hogy idejének legnagyobb részét a közműhelyben, az általa bérelt fülkében töltsék: hanem a megmunkálendő alkatrészeket oda is küldhette volna, s ha elkészültek, otthon összeállította volna.

Egyáltalán, a mai formában a faiparosok elveszettnek hiszik mindazokat az előnyöket, a melyeket az ipari szövetkezés keretében maguknak biztosíthattak volna. Ehez járul, hogy a közműhely a város belsejétől igen messze, a radnai uton van tervezve, ahová nem fognak szívesen kimenni az iparosok.

Körülbelül ezeket óhajtják felhozni azon a gyűlésen, a melyet az ipartestületi házba hívnak össze. A gyűlésre nem csupán a szakcsoportnak tagjait, hanem a többi iparosokat is meghívják.

MULATSÁGOK

(=) **Huszáraltisztek bálja.** Az aradi cs. és kir. Hadik-huszárezred altisztjei, a mint megirtuk, az ezred kétszáz esztendő jubileuma alkalmából e hó 27-én bálát rendeznek. A táncvigalmat a *Központi-szálló* nagytermében tartják meg nagy díszszel. A rendező-bizottság elnöke kisleludai *Lipthay Gyula* főhadnagy, a ki fáradhatatlanul buzgólkodik annak sikere érdekében. A lady patronesse *Lázár Frigyesné* uróné, *Lázár Frigyes* ezredparancsnok neje. A bálón a katonai és polgári előkelőségek nagy száma, továbbá a huszárezred tisztikara, azok családtagjai fognak megjelenni, s ezzel a mulatság fényét emelni. A mulatsághoz a 33. gyalogezred zenekara és egy cigányzenekar fognak fölvaltva muzsikálni. A mulatságon csupán meghívott vendégek jelenhetnek meg. Mindent összevéve, az altisztek mulatsága siker dolgában előreláthatóan méltóan fog sorakozni a jubileumi ünnepség egyéb részei mellé.

(=) **Anna napja.** Julius huszonhatodika a vigasságok napja. Az öreg Gregoriánus-naptár egyetlenegy szentjének névnapját nem ülik meg akkora fényvel és zajjal, mint Szent Annáét. Az Annabálok divatja még a régi jó, pátriárkális időkbeli származott mireánk s kiváltképp fürdőhelyeken nagy az Anna-bálok népszerűsége, annál az oknál fogva, hogy éppen a fürdőszalonon derekára esik. Anna napján vidám muzsika mellett hajnalba nyuló táncz folyik a kurszalokban s még a betegek is elfelejtik e napra földi nyomorúságaikat. Az idén *Menyházán* kitűnő mulatság lesz, mint minden esztendőben. *Ujszentannán* a bucsú előestélyen, pénteken tartják meg az Anna-bálát, melyre már nagyban készülődnek.

(=) **Az aradi iparos ifjak önképző egylete** július hó 20-án, vasárnap a temetkezési alap javára az egylet saját helyiségében táncz egybekötött műkedvelői előadást rendez, mely alkalommal színre kerül: „A betyár kendője” népszínmű.

Az aradi huszárezred jubileuma.

(Az ünnep vendégei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Erős akcióban van az aradi huszárezred kétszáz esztendő jubileumának rendező bizottsága, *Lázár Frigyes* ezredes vezetésével. Az előkészületekkel nagyjában készen vannak s most már körülbelül az utolsó intézkedéseket teszik.

Az ünnepélyre a következő katonai előkelőségek jelentették be részvételüket: *Schwitzer* Lajos tábornagy, temesvári hadtestparancsnok, *Gaudernak* altábornagy, székesfehérvári honvédkerületi parancsnok, gróf *Hübner* altábornagy v. b. t. t., *Hugetz* vezérőrnagy, temesvári tüzér-dandárparancsnok, *Surányi* vezérőrnagy, honvéddandárparancsnok, *Kaffka* Ignác vezérőrnagy, a debreczeni honvédlóvas-dandár parancsnoka. A honvédelmi minisztérium részéről: *Bartuska* ezredes, *Jámbor* ezredes, honvédlóvas-dandárparancsnok és *Svaty* ezredes, a m. kir. 4. honvédhuszárezred parancsnoka vesznek részt az ünnepen.

Az ezred volt tisztjei közül a következő előkelőségek: *Wenckheim* Ferdinánd gróf, *Esterházy* János gróf, *Burell* gróf, *Toldalaghy* gróf, *Pálffy* János és *Pálffy* László grófok.

Az ezred tisztjeinek soraiban bejelentették részvételüket *Schrancez* nyug. kapitány és *Schiff* nyug. főhadnagy.

A jubileum alkalmából rendezendő lóversenyre, azokon kívül, a kiket tegnap megemlítettünk, *Wernhard* gróf, az ezred volt tisztje, *Eich* főhadnagy, továbbá *Gaudernak* altábornagy küldtek tiszteletdíjakat.

Az ezred történetének ismertetése alkalmával megemlítettük, hogy a szabadságharcban az ezred, a mint a híres *Lenkey*-huszárok, legnagyobb részben a magyarok részére állott. Az

ezred a mozgalmas időkben *Estei Ferdinánd* főherceg nevét viselte, s ezt a nagy napok alatt is megtartotta és *Ferdinánd* huszárok voltak az elsők, akik *Kászonyi* József ezredes parancsnoksága alatt *Gyöngyösön* felesküdtek az alkotmányra a törzskartól kezdve az utolsó emberig.

Az akkori tisztikar tagjai közül csak gróf *Smidek* János százados él Zomborban. Tavaly még *Vojnits* Géza százados is élt, mint utolsó-előtti *Ferdinánd* huszártiszt. Az ezred 1848-iki vitéz parancsnoka *Kászonyi* József ezredes 8 év előtt halt meg Budapesten, mindenkitől tisztelve és szeretve. A *Ferdinánd*-huszárok résztvettek az isaszegi és nagy-sarlói győzelmes csatákban, sőt *Győrnél* maga *Görgey* Arthur fővezér vezette rohamra az ezredet.

A szabadságharcban a *Ferdinánd*-huszárok példáját a következő huszárezredek követték: az 3. számú Császár-huszárok, parancsnok *Mesterházy* István; a 2-ik számú Hannover-huszárok, ezredes *Nagy Sándor*; a 4-ik sz. *Sándor*-huszárok, ezredes *Szabó Vincze*; a 6-ik *Würthenberg*-huszárok, ezredes *Hertelendy Miklós*; a 9-ik sz. *Miklós*, vagy *Lichtenstein*-huszárok, *Gáspár* *Endre* ezredessel; a 8-ik sz. *Koburg*-huszárok és a 12-ik *Nádor*-huszárok, kik tavaly szinte 200 éves jubileumot ülték.

Ennek révén a szabadságharcra emlékezett az ezred standárján levő szalag, a melyet akkor kapott, a midőn *Estei Ferdinánd* főherceg ötven esztendő ezredtulajdonosi jubileumát ünnepelte. A standár szalagjának ez a felirata:

E. H. Ferdinánd von Oest. Este 1843. K. K. feldmasschall.

Als 50 jähriger inhaber dem tapferen 3. Husaren Regte.

A magyar embert, ha a zászló szalagjára néz, bizonyára a szabadságharcra emlékezteti az a név, a mely alatt a hármás huszárok 1848—49-ben velünk küzdöttek a hazáért.

Váltóhamisító százados.

(Egy volt aradi kávéfő fia.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 19.

Egy fényes pálya előtt álló katonatiszt erkölcsi tragédiájáról veszünk hírt, A tiszt nemcsak a katonai pályát, hanem a becsületes életet is elhagyta, mert piszkos bűnbe keveredett: *váltót hamisított.*

Weitner Gyula volt vezérkari százados a váltóhamisító, kinek neve *Aradon* igen sok ember előtt ismerős. Aradon végezte középiskoláit, s fia volt *Weitner* József kávésnak, aki előbb a mostani *Pözl-féle* kávéház tulajdonosa volt, majd pedig megnyitotta azt a *Tököly-téri* üzletet, mely jelenleg *Huzó* István kávéháza. Általában *Weitner* bácsinak nevezték a kávést, ki jóízű, tipikus alakja volt Aradnak. *Weitner* már évekkal ezelőtt meghalt.

A kávéfő fia, ki most hamisítása miatt Amerikába szökött, nagyszerűen kezdődő karriert tett tönkre. Mikor Aradon kijárta középiskoláit, a műgyetemen mérnöki oklevelet nyert, majd önkéntes lett s letette a tiszti vizsgát. Elvégezte a vezérkari iskolát is és csakhamar századossá lépett elő. Mint ilyen a honvédelmi minisztérium mozgósító irodájában volt alkalmazva.

Most harmincegy esztendő volt csupán s fontos pozíciót töltött be, melyben nagyon becsülték és már az idén előléptették volna őrnagygyá, ha pályája hirtelen meg nem szakad. Egy hónappal ezelőtt

váratlanul beadta lemondását, azután Amerikába utazott.

Katonai körökben nagy feltűnést keltett a százados hirtelen elutazása, melynek különféle magyarázatát próbálták adni. Hir szerint a százados mások váltója miatt, melyek őt kellemetlen helyzetbe sodorták, volt kénytelen lemondani rangjáról.

Ez a hír azonban nagyon szelid volt a valósághoz képest, mert, mint ma nyilvánosságra került, *Weitner nyolcvanezer korona értékű váltókat hamisított, s azért szökött meg, nehogy a katonai bizottság elé kerüljön.*

Weitner a lóversenyeken került pénz-zavarba. Neje halála óta folyton a turfón játszott és sokat veszített. Hogy pénzfórákat teremtsen, barátai nevére váltókat hamisított s ennek áldozata lett.

A *Weitner* által okozott kár összesen több, mint 100.000 koronára rug, mert 20.000 koronát meghaladó magánadósága volt, melyet most giráló barátainak kell megfizetni.

Regatta- és uszó-verseny Aradon.

(Az „Athletikai klub” és a „Maros evezős-egylet” kettős versenye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

A jövő hónap 17-én ünnep lesz ami öreg folyónkon, a szökevizű Maroson. Két előkelő aradi sport-egyesület: a *Maros evezős-egylet* és az *Aradi Athletikai klub* közösen rendeznek uszó- és regatta-versenyt, mely kilenc érdekes számból fog állni.

A győzelmeiről híres aradi regatta-klub a versenyen az evezős részt képviseli, az Athletikai klub pedig az uszó-számokat látja el. Együttel ez lesz Aradon az első uszó-verseny, s ehhez képest elég nagyszabású, amennyiben egy száma, az ezer méteres bajnoksági verseny országos nyílt verseny lesz s abban az ország bármely gentleman uszója indulhat.

A versenyek győzteseit ezüst és bronz éremmel jutalmazzák, kivéve a „Maros” bajnoksági verseny győztesét, kire arany érem és tiszteletdíj vár. A versenyeket, mint említettük a Maroson tartják meg s minden számnál a regatta-ház előtt lesz a beérkezési pont, ahol az eredmény eldől.

A verseny-programmot a következőképpen állították össze:

1. Race négyes evezős verseny. (Egyleti zárt.)
2. Száz méteres uszó verseny. (Egyleti zárt.)
3. Klinker-négyes, evezős verseny.
4. Ötven méteres ifjusági-verseny. (Az aradi középiskolák felső osztályu növendékei részére.)
5. Kettős pár-evezős verseny.
6. Ezer méteres uszó verseny a *Maros bajnoka* címért. (Országos nyílt.)
7. Skiff-verseny.
8. Háromszáz méter uszó-verseny handicap.
9. Fűles-labda mérkőzés a *Maros* és az *Athletikai klub* csapatai között.

A versenyek díjai közül a második szám versenydíját a regatta-egylet adja az athlétikának, a skiff verseny ezüst érmét pedig az Athletikai klub. A versenydíjakat a bajnoki versenyen arany, ezüst és bronz-érmek, a többinél ezüst és bronz-érmek képezik.

Nevezési díjak: a bajnoki versenyre 5 korona, az egyleti zárt versenyszámokra 2 korona, az ifjusági versenyre pedig 1 korona. A

nevezések augusztus hó 12 ig a versenyszám megnevezése és a nevezési díjjal *Lészai* Uttónak, az atletikai klub kapitányának címére küldendők. A versenyek délután 5 órakor kezdődnek.

Kétségtelen, hogy Arad sportéletében jelentős fordulatot fog képezni a jövő hónapban tartandó kettős verseny. Sikerét biztosítja az aradi regatta-egylet részvétele s az atletikai klub jó hírneve, melyet mozgékonyágával, az igazi sportélet megteremtésével és a modern sport-ágak művelésével szerzett meg magának.

SPORT.

+ **Az arad-nagyváradai verseny győztesei.** Megírtuk, hogy a nagyváradai kerékpáros egylet versenyt rendezett az aradi Meteor-kerékpár klub azon tagjai számára, akik a holnap kerékpáros versenyre Nagyváradra kerékpáron átrándulnak. A verseny kiránduláson elsőnek *Petkovits* Béla érkezett be, aki az Aradtól Nagyváradig terjedő száz kilométeres utat 5 óra 27 perc alatt tette meg. Második lett *Gálffy*, harmadik *Duffner*, negyedik pedig *Kádár*, valamennyien a Meteor-klub tagjai.

+ **Dijkosztás a kerékpárklubban.** Az aradi kerékpárklub holnap, vasárnap osztja ki nyertes tagjai között a tavalyi turapályázat díjait. Ezt klub-ünnepet kirándulással kötik össze, melyet *Sofronyára* rendeznek. Indulás délután fél 3 órakor a városligetből. A fél öt órai vonattal egy csoport vasutal megy át *Sofronyára* s ott a találkozás a „Vig biciklista“-nál lesz.

+ **Az udvar és a magyar uszó-sport.** *Lajos Viktor* főherceg, királyunk öcsöce most értesítette a Magyar Athletikai Klubot, hogy az augusztus hónapban tartandó nagy uszóversenyére a Balaton átúszás bajnokságára vándordíjat alapít. A fenséges ur igen érdeklődik az uszó-sport iránt és a fontosabb uszóversenyeken rendszerint megjelenik. Ez a második eset, hogy uralkodóházunk tagjai a magyar uszó-sportot tiszteletdíj adományozásával tüntetik ki, tudvalevőleg a Budapesten most megtartott Dunabajnokságra Augusztus főhercegnő ajánlott fel díjat.

Az aradi színtársulat Gyulán.

(Készülődések a téli szezonra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Míg az aradi színtársulat tagjai részint a szabadságot élvezik, részint pedig sikerrel „faluznak“, az igazgatóság a gyulai hathetes szezonra készülődik. Ez a gyulai szezon azért érdekes, mert mintegy előkészítése lesz az aradi színház októberben kezdődő téli évadjának, mely a *Zilahy*-korszak tulajdonképeni beköszöntője. Hiszen ismeretes, hogy *Zilahy Gyula* az őszön akarta megnyitni színházát, s csupán a közbejött esélyek vitték bele, hogy már nyáron megkezdte előadásait.

A gyulai szezonban nagybárra az Aradon színre került darabok fognak menni. Újdonság lesz *Fényes Samu* híressé lett drámája, *Kuruc Feja Dávid*. Az Aradon is előadott *Faust*-on kívül bemutatja a társulat a *Bajazok*-at. Előadják továbbá *Dálnoki Nagy Lajos* alispán poétikus verses darabját *A Harag*-ot.

A gyulai hat hetet egyben arra használja *Zilahy*, hogy az aradi szezon kezdetén előadásra kerülő darabokat betanulja a társulat. Így próbák folynak majd a *Hunyady László* operából, mely ősszel a megnyitó előadás lesz Aradon, továbbá a *Lohengrin*ből.

Október folyamán színre kerül Aradon a *Tekozló* című látványos darab is, melynek gyönyörű díszletei lesznek. *Végh István* színházi festő, már sokat elkészített a darab díszleteiből, így egy üveg-termet és egy pavillont, melyektől méltán nagy hatást várnak.

Bánffy Dezső báró Aradon.

(Háromszáz erdész találkozója.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Szeptember hónap elején előkelő vendég lesz Aradnak: városunkba érkezik *Bánffy Dezső* báró volt minisztereink, nem főudvarmesteri, sőt nem is politikus-minőségében tesz látogatást Aradon az egykori minisztereink, hanem mint az országos erdészeti egyesület elnöke.

Ez az egyesület ugyanis ez évi kongresszusát Aradmegyében: *Menyházán* és *Zöldesen* tartja meg s ennek vezetésére fog eljönni *Bedő Albert*, a földművelésügyi miniszterium volt államtitkára, az erdészeti egyesület első alelnöke, *Horváth Sándor* miniszteri tanácsos második alelnök és *Soltz Gyula* országos főerdőmester kíséretében *Bánffy Dezső* báró főudvarmester.

Az idei Kisasszony-nap tehát jelentős lesz Aradon egyrészt az előkelő vendég látogatása miatt, másrészt az *Országos Erdészeti Egyesület* közgyűlése folytán, melyet az *Aradi és Csanádi Egyesült vasutak* meghívására folytán Aradmegyében tartanak meg. Mintegy háromszáz erdész fog összeseregleni az ország minden vidékéről, hogy megyénk egyes erdőségeit és erdei iparvállalatait megsejmelje.

A közgyűlés programja is össze van már állítva s ez a következő:

Szeptember hó 8-án érkezés Aradra, itt elszállásolás. Este ismerkedés és közös vacsora a városligeti vendéglőben.

Szeptember 9-én hajnalban indulás külön vonattal *Menyházára*. Ott a közgyűlés első részének megtartása.

Másnap 10-én kirándulás *Gurahonczra*. Itt a cementgyár megtekintése. Utána erdei iparvasuton kirándulás az *ACSEV honczsori* és *zöldesi* erdejébe, utóbbi helyen a közgyűlés folytatása.

Csütörtökön, szeptember 11-én kocsi-konkát *Szlatinára*, a *Munk-féle* erdőségek és az ottani fűrésztelep megsejmelése végett.

A közgyűlésen országos érdekű kérdéseket is fognak megvitatni. A kongresszuson résztvenni szándékozók e szándékukat *Ajtay Sándor* acsev. főerdésznél (*Zöldes*, Aradmegye) jelenthetik be augusztus hó 25-ig.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

* **Tarka színpad.** A nyári színházban az egyetlen magyar „überbrettli“, a budapesti *Tarka színpad* rendezte ma este első előadását közepes számú közönség előtt. Végzete az minden hazai vállalatnak, hogy nem pártolják, mert magyar és mert tisztességes. Egy ócska orfeum bizonyosan több közönséget vonzott volna a színházba, mint ez a díszkrét, tisztességes műsor, magyar előadás. Az tény, hogy a társulat nem olyan hirtelen feltűnt csillagokból áll, amelyek az orfeumok deszkáin nagyon könnyen s nagyon kétes értékű eszközökkel feltűnhetnek, hanem a műsoruk előkelősége kárpótol minden egyesért. Minden számát a legdivatosabb és legjellemesebb magyar írók és zeneszerzők készítették s ennél fogva több intelligenciát és figyelmet követelnek, mint a mennyivel az ember egy varieté-előadásnak hirdett esteire elmegy. Ez csalódásnak csak kellemes lehet s innen van, hogy aki végig nézte az előadást, az jól mulatott. A társaság nem egy ügyes tagja van s ezek értékes hatást tudtak elérni produkcióikkal. A társulat vasárnap délután és este játszik itt utoljára.

* **Fedák Sári** Berlinben. A berlini *Wintergarten* színpadján, a hol *Pálmay Ilka* és *Ko-*

pácsy *Juliska* nagy sikerrel vendégszerepltek, augusztus 16-án *Fedák Sári* kezdi meg harminc esteire terjedő vendégjátékát. A *Wintergarten* erre az alkalomra művészi plakátot rendelt: a magyar szubrett pompásan reprodukált jellemképével s általában a vendégszereplést mint őszi szezonjának legnagyobb érdekességét hirdeti. A primadonna a pazar ruhák egész tárházával vonult ki Berlinbe, mert minden ének-számához külön toalettet ölt. Első kosztümje fehér musszelin táncruha lesz rózsaszínű díszítéssel s a fején rózsaszínű koszorúval. A magyar szászokhoz rózsaszín virággal átszőtt fehér-krepon ruha készült sűrű fodorral és rózsaszínű musszelin ujjakkal. A *Van e tehetségem?* című jelenet első részében *Fedák Sári* hófehér felöltőben jelenik meg a dekoráció előtt, a mely külön az ő fellépésére készült. A felöltő alatt kék baby-ruha van s az utolsó toalett egy fekete lenge kosztüm, amelyben új táncot mutat be. Külön spanyol ruha készült a bolerohoz, lilá és ezüst flitteres kimónó a facipős dalhoz, végül egy hófehér csipketoalett a *Csipkeshoknya* románcához. *Fedák Sári* augusztus 10-kén utazik Berlinbe.

Hogyan tartóztatták le Mattasich-Keglevich főhadnagyot?

(Egy részlet a pörnyitáshoz.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Abból a forrásból, mely a szerencsétlen *Mattasich-Keglevich* főhadnagy bűnyüének perújítását sürgeti, a következőképp írják meg a főhadnagy letartóztatásának eddig még ismeretlen részleteit:

Mindenkinél élénk emlékezetben van még, hogy *Mattasich-Keglevich* letartóztatták és hogy *Lujza* hercegnősszonyt mint vitték el az elmebeteg kórházába.

Mikor a szerelmes pár meghúzódott a *Novi-Marhoj* közelében levő *Oszegeovics-kastélyban*. *Mattasich* és szolgálószemélyzete állig fölfegyverkezett, hogy fegyverrel verjen vissza minden esetleges erőszakos támadást. Vérengzés nélkül a katonai hatóság sem juthatott volna a hercegnősszony szerelmesének közelébe. *Mattasich* tehát kikeltet valahogy csálni a rejtékből.

A főhadnagy, mint többször említettük, szuperarbitrálsát kérte, hogy ne hadbírószág elé, hanem polgári bíróság elé kerüljön és *Tonkovics* zlatári, horvátországi ügyvédet bizta meg, hogy beadványának mielőbb való elintézésében járjon el. *Tonkovics* dr. erre vállalkozott és elment Zágrádba és ott aztán a katonai hatóság részéről azt mondták neki:

— Ezt a beadványt csak úgy lehet elintézni, ha *Mattasich-Keglevich* főhadnagy személyesen jelentkezik Zágrádban.

— De nem lesz bántódása, ha idejön? — kérdezte az ügyvéd. — Nem fogják letartóztatni?

— Nem! — volt a felelet — *Mattasich* egész bátran jöhet, egy hajszála se fog meggörbülni, sőt azon leszünk, hogy a kérvényét mielőbb elintézzük, mert magunk is nagyon szeretnénk már ettől az egész kistoriától megszabadulni.

Dr. Tonkovics mindezekről a kijelentésekről referált *Mattasich-Keglevich*nek, aki némi habozás után végre elszánta magát arra, hogy eleget tesz a katonai hatóság hívásának és elment Zágrádba.

El is ment, még pedig *Lujza* hercegnősszonnal egyetemben. A *Pruckner* féle fogadóban szálltak meg. A hercegnősszony első emeleten lakott, a főhadnagy a másodikon.

Az első nap minden incidens nélkül telt el és *Mattasich* komolyan kezdett bizni abban,

hogy nem lesz bántódása és hogy beadványát óhajtsa szerint fogják elintézni.

Másnap reggel azonban a katonai hatóság letartóztatta *Matasich-Keglevichet*, akit nyomban elkísérték a zágrábi helyőrségi fogházba. Ezt a letartóztatást élénk táviratváltás előzte meg a zágrábi katonai hatóság és a közös hadügyi minisztérium közt.

Kevéssel azután, hogy a főhadnagyot elfogták, néhány frakkba öltözött, fehér nyakkendő ember, akiknek a társaságában bécsi detektívek is voltak, behatoltak a hercegasszony hálószobájába, kiráncigálták királyi vérből való hölgyet az ágyából és megakarták kötözni a kezeit. Csak udvarhölgyeinek erélyes fellépése után állottak el azok az emberek ettől a brutalitástól.

A behatoltak közt ott volt a zágrábi rendőrség főnöke és dr. *Bachrach*, Kóburg Fülöp herceg jogtanácsosa, akik arra kényszerítették a belgák királyának leányát, hogy az ő jelenlétében öltözködjék fel. Nem vették figyelembe a hercegasszony sirását, nem azt, hogy magaviseletükkel mennyire sértik egy nő szeméremérzetét, hanem elejétől mindvégig ott maradtak a szobában végignézték az öltözködést és amikor ez megvolt, elvittek Lujza hercegasszonyt a tébolydába.

A cél tehát el volt érve. *Mattasich* fogóságban. A hercegné szanatóriumában. Az érdekelt körök most már azt teheték, amit akartak...

Lovas-póló Aradon.

(A legújabb sport-játék.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

A legelőkelőbb s különösen a főúri körökben legdivatosabb sportjátékot: a lovas pólót néhány nap óta szorgalmasan gyakorolják az aradi Hadik-huszár ezred tisztjei. Ez a perzsa eredetű játék, mely Indián és Anglián keresztül jutott el hozzánk, testvére a kriket-nek és a foot-ballnak azzal a változással, hogy lóhátról játsszák.

Aki a legutóbbi napokban megfordult a közös huszár laktanya tájékán, az bizonyosan csodálkozva nézte, hogy ott, a kaszárnya mögötti lovaslőtérén néhány fúrge lovas mint játszik egy labdával.

A fővárosban már néhány éve játsszák az arisztokrata urlovasok ezt a szép játékot, mely röviden jelezve abból áll, hogy a játékban résztvevő lovasok hosszú labdaütővel a kezükben két pártra oszolva igyekeztek egy falabdát bizonyos határon túl ütni, hajtani.

Elképzelhető, hogy ehhez a játékhoz rendkívüli ügyesség szükséges s hogy valaki a játékban egyáltalán részt vehessen, föltétlenül szükséges, hogy kitűnő lovas legyen.

Az aradi közös huszártisztek már körülbelül egy hete játsszák ezt a szép játékot. — Mindennap délután öt órakor jönnek össze a kaszárnya mögötti lovaslőtérén s késő estig labdáznak.

Természetes, hogy nem oly könnyű dolog ez a polo-játék. Már a hozzávalók miatt sem. Azonfelül, hogy jó lovas kell hozzá, jól betanított ponnylovakra is van szükség, mert a pólójátékot csak az ebben a játékban külön betanított ponny lovakkal lehet játszani, a pólónál ugyanis nemcsak a lovas, hanem a ló is játszik. Annak is ép úgy kell figyelni, résen állni, mintha maga is részese volna a játéknak.

Az aradi póló-játék eszméje *Sigray* Antal grófé, aki a Hadik-huszárezred tartalékos hadnagya s jelenleg fegyvergyakorlaton van. Hogy a póló-játékot itt Aradon lehetővé tegye, *Sigray*

gróf három jól benított ponnyt hozatott Budapestről Aradra. *Sigray* gróf tanítja most a többi tisztet a játékra. Kitűnő póló-játékos a különben is jó urlovas gróf, s néhány külföldi póló-versenyen díjat is nyert. S így többek között a hamburgi versenyen is, amelyen *Andrássy* Tivadar gróffal együtt vett részt.

A többi tiszt úgy segített a ponny-hiányon, hogy fiatal alacsony huszárlovakat fogtak nyereg alá s ezekkel próbálják a játékot. Erdekes, hogy az egész magyar-osztrák hadseregben az aradiak játszanak legelőször pólót. A játékban mintegy 10—12 tiszt vesz részt naponta. Maga az ezredes *Lázár* Frigyes és *Czinger* Vilmos alezredes is nagy kedvvel hódolnak ennek az új sportnak. Rajtuk és *Sigray* grófon kívül még *Schütz* kapitány, *Sigmund* főhadnagy, *Thaller* Rezső, *Jombard* Luigi, *Wümpfler* báró, *Feilitzsch* báró, *Kirnbauer* és *Ratkovics* hadnagyok vesznek részt a játékban, melynek naponként sok nézője van a huszárok gyakorló terén.

HIREK.

Apponyi lemond?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Az *E-s* mai számában a következő feltűnést keltő hír jelent meg:

Az utóbbi időben újra, meg újra fölmerül az a hír, hogy gróf *Apponyi* Albert kedvetlen és nem akar megmaradni az aktív politika terén. Különösen emlékeztetes jászberényi beszéde óta emlegetik ismételten, hogy a kiegyezés mikénti megoldására nézve nem egybehangzó a véleménye *Szell* Kálmán miniszterelnök nézetével. Ezt a hirt azóta többször és számos formában beszélnek és magyarázzák, a nélkül, hogy erélyes cáfolatra akadt volna. Már elért az osztrák újságokig is és egyebek közt a prágai *Politik* ma érkezett számában a következő hivatást közli:

A *Deutsches Volksblatt* budapesti értesülése alapján közli, hogy politikai körökben elterjedt hírek szerint gróf *Apponyi* Albert még a parlament őszi ülészakájának megkezdése előtt le fog mondani elnöki méltóságáról. Még az sem bizonyos, hogy megtartja képviselői mandátumát.

Ez a hír — ismételjük — nem meglepetés, mert suttoztak róla eleget. Cáfolata eddig nem jött, de azért meg nem erősíthetjük.

Az *E-s* eme közleményére budapesti tudósítónktól ma az alábbi táviratot kaptuk:

A *Deutsches Volksblatt* című bécsi újság nyomán ma egyik fővárosi lap közli, hogy *Apponyi* lemondani készül a Ház-elnökségről. A legilletékesebb helyen kijelentették, hogy a lemondás híre légből kapott koholmány.

Nákó Kálmán gróf a tébolydában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Bécsen keresztül szenzációs hír érkezik hozzánk. *Nákó* Kálmán grófot, a dúsgazdag magyar főurat elmebetegség címén a döblingi tébolydába internálták.

A józan életű koros ur kétségbeesetten erősítgette, hogy elméje tiszta, hogy semmi ok nincs arra, hogy tébolydába vigyék — nem használt a védekezés s egy napon hirtelen, anélkül, hogy ismerősei, barátai vagy a külvi-

lág tudott volna róla valamit, Döblingbe viték az élőhalottak közé.

Szoros összefüggés van a gróf tébolydába vitele és azon botrány között, melyről néhány hét előtt írtak személyével kapcsolatban a hecelapok. Az volt akkor a hír, hogy Karlsbadban *Nákó* Kálmán gróf megismerkedett egy elegáns budapesti hölgygyel, aki állítólag rá akarta bírni, hogy irassa rá a vagyonát. A gróf rokonsága erről tudomást szerzett s a hölgy ellen zsarolás címén tett feljelentést a karlsbadi rendőrségnél.

Az ügy további fejleményei még nem jutottak nyilvánosságra s most jön a meglepő hír, hogy *Nákó* Kálmánt a döblingi tébolydában őrzik.

A hölgy, a gróf karlsbadi ismerőse, mint értesülünk S.-né B. Erzsébet egy díszes *Andrássy*-uti villának tulajdonosa.

Az hisszük, hogy legközelebb szenzációs részletek fognak nyilvánosságra jutni erről a rejtélyes, homályos ügyről.

Póru jár vigécasszony.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy *Löwy* Hermannét, aki üzleti megrendelések tiltott gyűjtésével foglalkozott itt Aradon, az iparhatóság megbírságotla.

Löwy Hermanné furcsa módon került a bajba. Egy konkurens cég, a *Fock* M. és társa aradi fűzőgyáros cég tulajdonosának leánya, vidéki asszonynak adta ki magát, elment *Löwy* Hermannéhoz és lakására hívta, hogy fűzőhöz mértéket vegyen róla s megrendelje a fűzőt. *Löwyné* el is ment s mikor a fűzőt az állítólagos vidéki asszony számára megrendelte, *Fockék* bejelentették. *Zubor* Andor fogalmazó iparhatósági biztos egy napi elzárásra és 40 korona pénzbírságra ítélte *Löwynét* tiltott megrendelés-gyűjtés miatt.

Löwyné a végzés ellen a tanácshoz felebezett. Felebbezésében előadta, hogy nem foglalkozik üzletszerűen a megrendelések gyűjtésével. Ez esetben is egyenes felhívásra ment az állítólagos vidéki asszonyhoz, s így nem követett olyan kihágást, mely a megrendelések gyűjtéséről szóló törvénybe ütköznék.

A tanács azonban nem vette figyelembe ezt a védekezést, mert be volt igazolva, hogy a megrendelés nem a budapesti cégtől, hanem egy magányos embertől jött s így nem lett volna szabad elfogadnia a megrendelést.

A tanács arra való tekintettel, hogy első ízben történt *Löwyné* részéről ilyen kihágás, az elsőfokú hatóság végzését megváltoztatta és 10 koronával megváltható egy napi elzárásra és 20 korona pénzbírságra ítélte a vigéc-asszonyt.

— Személyi hírek. *Ottenberg* Tivadar, az Aradi Első Takarékpénztár vezérigazgatója négy heti tartózkodásra Marienbadba. — *Böhm* Adolf, az Aradi ipar és népbank vezérigazgatója pedig nyolc hétre Reichenhallba utazott.

— Kisjenő vendégei. A kisjenői főhercegi kastélynak e hónap vége felé ismét magas vendégei lesznek. Július 25 én Kisjenőre érkezik *József* Ágost főherceg nejével, *Augusta* főhercegnővel s több napot töltenek vadászattal és kirándulásokkal a főhercegi birtokon.

— Mangra megerősítése. Az Aradon megjelenő *Tribuna Poporului* — állítólag megbízható forrásból — azt írja, hogy *Mangra* Vazulnak püspökké való megerősítése elhatározott dolog. *Mangra* hívei azt is állítják, hogy *Wlassics* miniszter már el is küldte a megerősítésre vonatkozó fölterjesztést. Persze ezt mind csak a román lap állítja és tudja.

— **Merénylet az olasz király ellen.** *Viktor Emánuel* olasz király ellen ma Turinban merényletet kíséreltek meg, de az szerencsére nem sikerült. A király ma utazott át Turinon, pétervári utjából visszafelé jövet. Egész az olasz határig szigorú inkognitóban utazott és sehol sem fogadta senki, csupán a müncheni állomáson várt reá *Foresta* gróf bajorországi olasz követ. Kevéssel a vonatnak Turinba érkezése után elfogtak egy *Bra Niemont* nevű notórius anarchistát, a ki merényletet készült elkövetni a király ellen. Közelebbi részletek hiányzanak.

— **A megyei tisztviselők mozgalma.** Nemrég az állami tisztviselők mozgalmával volt tele a magyar sajtó, s az állami tisztviselők már el is érték annyit, hogy némely állásban kezdték javítani a fizetésüket. Most a vármegyei tisztviselőknél a sor. Ők kezdenek mozgolódni a fizetésük miatt. Borsodvármegye alispánja ma a vármegyei tisztviselők és alkalmazottak lakbérilletményeinek országosan leendő szabályozása iránt az országgyűléshez és a belügyi kormányhoz intézett feliratait oly kérelemmel küldte meg *Aradmegye törvényhatóságának*, hogy azt hasonszemlével felirattal támogassa. A feliratról kivesszük a következő részt: A belügyminiszteri számvevőség által kiállított statisztika bizonyítja, hogy a vármegyei tisztviselők és alkalmazottak lakbérilletménye legtöbb megyében igen csekély s különösen a hasonló rangban lévő állami tisztviselőkével nincs arányban. Azt kéri, hogy a megyei tisztviselők lakbérilletményeit országosan rendezzék, lehetőleg az állami tisztviselőkével aránylag s a vármegyei élet állami dotációját ennek megfelelőleg emeljék fel.

— **Az aradvárosi adókövető bizottság** f. é. július hó 21-én d. e. 9 órától a magán mérnök, mézkereskedő, mézeskalácsos, molnár, mosóintézet tulajdonos, műszerész, norinbergi kereskedő és órásk, július 22-én d. e. 9 órától az orvosok III. oszt. kereseti adóját fogja tárgyalni.

— **A papirgyár büze.** *Lukácsy* Lajos városi törvényhatósági bizottsági tag, mint ismeretes a szalmapapirgyár büzének megszüntetését teendő intézkedés ügyében indítványt adott be a közgyűléshez, mely el is járt ebben a dologban, bár ez ideig eredmény nélkül. *Lukácsy* most a tanácshoz kérelmet intézett, hogy a belügyi és közlekedésügyi miniszternél sűrűsse meg a szakértők kiküldését, mit a közgyűlés kért. A tanács mai ülésén elhatározta, hogy az illető miniszteriumoknál megsürgeti az ügyet.

— **Egyezés a soproni banknál.** *Sopronból* táviratozzák: A csődbe jutott *Soproni Építő- és Földhitelbanknak*, a melyet *Schladerer* sikkasztásai tettek tönkre, csődválasztmánya egyezésre lépett az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjaival, a kik a bírói zár fölszabadítására 545,000 koronát fizetnek. A hitelezők ezt az egyezséget elfogadták, s ennek révén még ez évben tíz százalékos kvótát fognak huzni.

— **Maróczy Géza apja Aradon.** A legelső magyar sakk-mester édesapja: *Maróczy* József Aradon dolgozik. Mikor a montecarlói sakk-tornán *Maróczy* Géza az első díjat megnyerte, szó esett a magyar lapokban a montecarlói magyar sampion családjáról, így többek közt *Maróczy* Józsefről is, a mester édes-atyjáról, aki kutfuró szegeden. *Simay* István gőzfürdőjében most furják a második ártézi kutat s ennek vállalkozója az öreg *Maróczy*, ki éppen olyan híres a maga mesterségében: az ártézikut-furásban, mint fia a sakkozásban.

— **A keddi nap s az angol király.** Egy angol lap fölemlíti, hogy a keddi nap nagy szerepet vitt az angol király életében. *Edward* király keddi napon született, keddi napon keresztelték meg, 1862. március 10-én, kedden házasodott, 1871. november 21-én kedden tífuszt kapott, 1901. január 29-én, kedden trónra lépett és 1902. június 24-én, ismét kedden, életveszélyes orvosi műtétnek vetette magát alá.

— **Női filozófusok.** Bécsből táviratozzák: Az itteni egyetemen ma két bécsi leányt promoveáltak filozófiai doktorra. Mindketten tanári pályára készülnek s ők az első női tanárok Ausztriában.

— **Szerződés a gyapotszövő-gyárral** Arad város tudvalevőleg bizonyos ellenszolgáltatásokért telket engedett át az Aradon létesítendő gyapoptfonó-szövőgyárral. A tanács ma megbizta *Reicher* Károly városi főügyészt, hogy a telek iránt az iparvállalattal kösse meg a szerződést.

— **A legujabb Rigó Jancsi.** Megint egy aszszonyszöktető cigányprimásról van szó: csak-hogy most a hős nem vágyott főrangú hölgyre, hanem megelégedett egy korcsmárosnéval. A gömörmezei *Thét* községben, amint egy távirat jelenti, *Kiss* Viktor cigányprimás *Grix* Lajos vendéglősnek, akinek korcsmájában játszott, megsöktette a feleségét. A szökevény szerelmeinek Győrre jutottak, ott azonban a férj feljelentésére a szolgabíró *letartóztatta* őket, mert a szökés alkalmával bizonyos összegű készpénzt és ékszert is söktettek magukkal. Mindkettőjüket hazakisérték Thétre.

— **A hunyadmegyei zendülés.** Megirtuk tegnap, hogy a Déva melletti *Pank* községben véres harc folyt le a község lakossága és harminc csendőr között bírói ítélet miatt, mely a lakoságot perverztesnek mondta ki egy fölosztási ügyben. Miután a néppel a csendőrök nem bírtak meg, ma két század katonaság érkezett *Pank* községbe. Katonai fedezet mellett folytatják most tovább a becslést és földosztályozást. *Horváth* Lajos kir. ügyész és a vizsgálóbíró erélyesen nyomozzák a zendülés bujtatóit.

— **Zászlószentelés a radnai templomban.** A mária-radnai bucsujáráhely impozáns templomát a ferencrendiek radnai háza legutóbb teljesen renováltatta. Most, hogy a renoválás befejeztett, a radnai *Mária rózsafüzér-egyesület* új zászlót készíttetett és ajánlott föl a templomnak. A kettős zászló, amelyet kedden, *Mária Magdolna* napján szentel föl *Trapp* Inocentius ferencrendi házfőnök, nehéz fehér brokát selyemből készült, gazdag arany himzéssel. Az egyik részén *Mária* van, az olvasóval, s rajta ez a fölirat: *Olvasónk királynéja könyörögj értünk!* Ennek hátsó részén *Szent Józsefnek* képe van, az előlapon pedig a szeplőtlen szűz, s rajta a fölirat: *1902. július 21.* A lobogó elkészítése érdekében a *Mária rózsafüzér-egyesület* elnöknője, *Szakszon* Mátyásné buzgólkodott; maga a diszes kivitellű zászló *Glück* Dezső aradi himzőtermében készült.

— **A negyven nap.** Egy régi paraszt-regula azt tartja, hogy ha *Medárd* napján esik az eső, hát azontul, negyven napon keresztül, mindennap esni fog. Az idén június 8-án, *Medárd* napján nagy eső volt és a regula körülbelül be is vált, mert azóta nap alig mult el anélkül, hogy legalább egy kis eső ne lett volna. A negyven nap július 18-án telt le és már most kíváncsian várjuk, lesz-e hát végre igazi, forró nyári idő a lefolyt hetek változókonny, szeszélyes időjárása után. Falb ugyan azt jóslja, hogy e hó 25-ig az esőzések csak kissé csökkennek, de a hónap utolsó napjaiban ismét nagyon megerednek. Ellenben a meteorológiai intézet további hőemelkedéssel, tulnyomóan száraz időt helyez kilátásba.

— **Egy huszárfőhadnagy öngyilkossági kísérlete.** Egy *Aradon* is jól ismert huszárfőhadnagy öngyilkossági kísérletéről érkezik tudósítás *Temesvárról*. Mint jelentik, a józsefvárosi *Temető-utca* 3. szám alatt lévő lakásán tegnap déi-

után fél három óra tájban *Gencsy* Emil várakozási illetőséggel szabadságot huszárfőhadnagy öngyilkossági szándékából egy élesre fent késsel *mellbe szurta magát*. Szerencsére még idejekorán észrevették a dolgot és *Gencsy* minden veszélyen túl van. Allítólag reménytelen szerelme miatt akart megválni az élettől.

— **Eljegyzés.** *Schwarcz* Vilmos pápai kereskedő eljegyezte Aradon *Török* Paula kisaszszonyt, *Török* Jakab leányát.

— **A huszárok hóhéja.** Mint budapesti tudósítónk jelenti, a *Kovács* szakaszvezető ellen megindított vizsgálatnak üdvös következménye lett, *Herceg Lobkovitz* Rudolf hadtestparancsnok ugyanis tegnap délelőtt sürgősen magához kérette báró *Hauer* ezredes, a 16. huszárezred parancsnokának helyettesét s egyben a hadbíró is megindította a vizsgálatot fűhrer ur *Kovács*, a huszárok hóhéja ellen. Báró *Hauer* ezredes, aki most szabadságon van, ez ügyből kifolyólag *Lobkovitz* hadtestparancsnok táviratban hívatta haza. Hogy pedig *Kovács* szakaszvezető meg ne hiúsíthassa a vizsgálat eredményét, őt egyidejűleg vizsgálati fogságba helyezték.

— **Pályázat körorvosi állásra.** A Gyulavarsánd és Nagypél községekből álló gyulavarsándi körvosi állás nemrég megüresedett. Az eleki főszolgabíró most pályázatot hirdet erre a körorvosi állásra, melynek jövedelme 1600 korona. A választás augusztus 9-én lesz Gyulavarsádon.

— **A mezőkovácsházi templom-rablás.** Mező-Kovácsházáról írja tudósítónk: A múlt hó 5-én községünkben kirabolták a róm. kath. templomot. Az akkor elrabolt oltári szentséget e hó 16-án *Urban* Péter kunágotai földbirtokos aratói aratás közben a buza földön megtalálták. A tettes még mindig ismeretlen. Minden körülmény azonban arra vall, hogy a tettes egy községünkben a rablás napján megfordult gyanús külsejű, magát *segédjegyzőnek* valló ember volt. Ezt az embert nyomozták a csendőrök minden irányban, sőt *Kunágot* alatt már nyomában is voltak. Ennek nesztét véve, dobhatta el az elrabolt tárgyakat. Akkor *Battonya* irányában menekült és ott nyoma veszett.

— **A vidéki nyomdaipar védelme.** A kereskedelmi miniszterhez ma fölirat érkezett a debreceni kereskedelmi- és iparkamarától a vidéki nyomdaipar érdekében. A kamara kéri a minisztert, terjeszse ki a megrendelések gyűjtésének tilalmát a nyomdaiparra is, mert a szerényebb eszközökkel működő vidéki nyomdák és könyvkereskedők valóban védelemre szorulnak a fővárosi hatalmas vállalatokkal szemben.

— **Egy faipari részvénytársaság válsága.** Nehány nap előtt megemlékeztünk a *Körösvölgyi faipari részvénytársaság* fizetési zavarairól. Már akkor jeleztük, hogy a részvénytársaság ügyei a rendezés útján vannak és hogy a rendezés előreláthatóan sikerülni fog. Most erre vonatkozólag illetékes helyről arról értesülünk, hogy a részvénytársaság ügyeit teljesen rendezte. A társulat tulajdonát képező s *Körösbánya* vidékén fekvő erdőségek kiaknázását a *Herskovits* Zs. és fiai cég vállalta el.

— **Apró mükedvelők.** Két korona és tizen-négy fillért küldöttek be ma hozzánk, mint egy mükedvelői gyermek-előadás jövedelmét, melyet az aradi izr. nő-egylet által fenntartott népkönyha javára rendeztek a jölelkű kis szereplők: *Fischmann* Katinka, *Münz* Elzácska, *Herfeld* Szerénke, *Reier* Zsenike, *Münz* Adélka, *Birnstingl* Esztiike és *Reier* Mariska. A beküldött összeg a mondott célra szerkesztőségünkben átvehető.

— **A kassza-tolvaj cigányok.** Mint lapunknak táviratozzák, a sátoralja-ujhelyi csendőrség ma kinyomozta a harkányi kastélyban elkövetett kassza-lopás tetteseit egy *huszonnyolctagu cigány-karaván* szerelvényében. Az öt főkolompes a csendőrök megérkeztek lóra kapott és el-

vágtatott. A csendőrök utánuk löttek, de nem sikerült őket megállásra bírni. A kasszát megtalálták a Tisza partján, de — üresen, a mi arra vall, hogy a benne volt pénzt a főkolomposok magukkal vitték.

— **Tűz a Borona-utcában.** Ma délelőtt fél 12 órakor kigyuladt *Otyis* Illésnek Borona-utca 15. számú háza. A tűzhöz kivonult a városi tűzoltóság, mely lokalizálta a tüzet, s így csak a ház zsup-fedele égett le, 60 forintnyi kárt okozva a ház tulajdonosának.

— **Az arad-lippai lopás.** Röviden így nevezhető az a büntett, amelyet *Tamás* Pál lippai kereskedő-inas követett el gazdájának: a *Lipta M. és fia* lippai kereskedő cégnek kárára. A fiu beismerte tettét s nőtestvéreinek vallomásából az is kiderült, hogy a körülbelül négyszáz korona értékű árut a fiu egyrészt nővéreinek, *Tamás* Rózának, másrészt *Sáfrán* Ferencz postaszolgának és *Olcásnszky* Jánosné szülészónének címére postán küldte részletekben Aradra. A tolvaj inas Lippán van letartóztatva.

— **Eltűnt színésznövendék.** Budapestről jelentti tudósítónk: *Mátray* Béla, a Vigszínház jeles főrendezője az éjszaka kétségbeesetten jelentette be a rendőrségen, hogy 21 éves fia, *Mátray* Béla színinövendék eltűnt Gödöllőn levő lakásáról. A fiatal ember az utóbbi időkben buskomor volt és folyton azt hangoztatta, hogy öngyilkossá lesz. A megtört apa attól tart, hogy fia végrehajja sötét szándékát. A rendőrség keresi a fiatalembert.

— **Béka-pecsenye.** A diószegi vasuti állomás előtti réten a napokban néhány 8—10 éves iskolás fiu játszadozott. Az egyiknek pokoli ötlete támadt, amit rögtön közölt cimboráival:

— **Fiuk! Süssünk békát!**

A többiek nem akartak hozzájárulni a különös lakomához; de az indítványozó nem állt el tervétől.

— Én már sokszor ettem, nincs annál jobb pecsenye.

A fiuk végre se tudtak ellentállani s a rétek közepén tüzet raktak. A tóból kifogtak néhány békát, nyársra huzzák és vigan pergették a lángokra. El is fogyasztották a béka pecsenyét, de rövid idő múlva mindnyájan rosszul lettek. Egy *Vassi* Sándor nevű kis fiu valósággal életveszélyesen megbetegedett. Vért bányt, egész teste megdagadt s kínos görcsöket kapott. Most már valamivel jobbra fordult állapota és remélik, hogy felépül különös betegségéből. Valószínű, hogy a kis *Vassi* valami varangyos békát fogott ki a tóból és ez okozta kínos betegségét.

— **Kereskedők segítő-alapja.** Az *Illics testvérek* cég 5 koronát, mint *Alföldi* Sándor utazótól banatpénz fejében nyert összeget, az *Aradi Kereskedők Körének* adományozott. Az adományért ezuton is köszönetet mond *Tedeschi* Viktor elnök.

— **Szerencsétlenül járt kocsis.** *Róth* József aradi szállító-vállalkozónak *Néczin* Simon nevű 35 éves kocsis ma délelőtt egy stráf-kocsin fát szállított a vasutól a városba. Utközben a farakás meglazult s nehogy a kocsiról leessen, *Néczin* a *Boros Béni*-téren megállott, hogy szállítmányát a kocsin megerősítse. Munkája közben a lovak megindultak s a terhes kocsit átment *Néczin* Simon lábán, eltörve annak lábszár-csontját. A megsérült kocsist a kórházba szállították.

— **A gaggonyári munkás dalkör** a zenekar közreműködésével Uj-Aradon a sörgyár vendéglőjében vasárnap délután és este egész új műsorral táncszal egybekötött nagy hangversenyt rendez.

— **Körözött földbirtokos.** *Benkeő* Béla felsővásárdi földbirtokos nagy ur volt a megyéjében. Négyes fogaton járt, mulatozott, duhajkodott s úgy szórta a pénzt, hogy végre már a máséhoz kellett nyulnia. Előbb csak apró turpisságok révén tett szert pénzre s ismerősei, barátai, a kiket megkárosított, nem bántották.

Utóbb azonban idegen emberek pénzéhez nyult s ezek, nem törődve állásával, följelentést tettek ellene. Mire azonban a rendőrség becitálta, *Benkeő* Béla kerekelt oldott. A 42 éves nőtlen földbirtokost most országsszerte körözik.

— **Rablás fényes nappal.** Az utonállások az utóbbi időben nagyon elszaporodtak a fővárosban. Tegnap délután a *Dob*-utcában, ebben az állandóan népes utcában gyanútlanul haladt *Szabó* József ügyvéd, a kőbányai gyűjtőfogház nyugalmazott igazgatója, a mikor hirtelen elébe ugrott egy züllött ruházatu alak s kiszakítva *Szabó* briliáns nyakkendő-tűjét, úgy elmene-kült, hogy a megrémült ügyvéd még a személyleírását sem tudja megadni. A főkapitány-ság erőlyesen nyomozza a vakmerő utonállót.

— **Az idei fürdő- és utazási szezon** alkalmából sok buzgalmat fejt ki *Porter* Vilmos Nagy Aruháza a Szabadságtéren. Fölötte változatos raktárt találunk ott kofferek, uti kosarak, kézi táskák és e szakba vágó cikkek. Fürdő kalapok, uszó nadrágok szintén nagy választékban. Legkönnyebb cipők zsevrő bőrből férfiak és hölgyek részére. Turista-ingek, nyári kalapok szalmából és posztóból, bur kalapok. Igénybe vehető továbbá a közkedvelt fénykép-kedvezmény, amely öt forintos vásárlásnál egy életnagyságu fényképre jogosít 8 korona ellenében.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Háziasszonyoknak fontos.** A vegyileg tiszta „*Kaiser Borax*“ által a hölgyvilág kezébe olyan eszköz adatott, mely rövid idő múlva a test-, bőr- és egészségápolásával, valamint a háztartásban már nélkülözhetetlen lesz. Fontos a *Kaiser Borax* az *arcbőr* szépítésénél, és igen megbízható szer *hygienikus szempontokból* is, mint a sebek gyógykezelésénél meleg fürdőhöz, szájj, fog és haj ápolásához, lábizzadás ellen, valamint dezinficiálásra is. Kitűnően használható azonban a háztartásban mint *tisztítószer* mindenféle ezüstnemű, tükrök, szőnyegek stb. tisztogatásánál. A bevásárlásnál tessék ügyelni, hogy az igazi „*Kaiser Borax*“-ot adják, amely vörös dobozban lesz árusítva, és minden jobb üzletben kapható.

Rahden bárónő.

(Egy cirkuszlovárnő emlékirataiból.)

Arad, július 19.

Rahden bárónő neve minálunk sem ismeretlen. Esztendőkkel ezelőtt itt járt és regényes életének akkor élte egyik szintén érdekes fejezetét. Fiatal menyecske volt és *Rahden* báró, az ura, töltött pisztolylyal örködött a csodaszép lovarnő mellett, hogy el ne hódítsák tőle. Aztán mégis ő maga hagyta cserbe a cirkusz hősnőjét. Azóta a regénynek szomorú folytatása lett. A bárónő egy estén, a mikor *Nizzában* szerepelt, hirtelen megvakult. Megrendítő sorsáról megilletődve vettek hírt szerte a világon, amelyet csillogó szemével hódítva járt be. És bekövetkeztek rá az örök sötétség, a szomorú magányosság, a tengődés napjai. Szegényesen éli napjait és azzal keresett vigasztalást sorsára, hogy multjának történetét tollba mondta vele nyomorgó öreg édes apjának. Ez az emlékirat *Páris* legújabb szenzációja. Itt közöljük a memoirok legérdekesebb fejezetét, azt, amelyben az emlékezetes *nizzai* estét írja le *Rahden* bárónő, amikor elborult a szeme világa.

... Annak a fatális órának az eseményeiből csak egy dologra emlékezem. Arra, hogy rémülve küzdöttem a könyörtelen valóság ellen. Látni, látni, látni akartam és nem voltam rá képes és fojtogatta a torkomat a szörnyű ijedtség. Elképzelhetetlen testi és lelki szenvedések szakadtak rám. Egyszerre nem

tudtam, hogy mi történik körülöttem, csak zavaros hangok zsvaját hallottam, mintha az éjszakában egy sötét barlangba jutottam volna, amelynek rejtjelmeit még csak el sem képzelhettem.

A leghíresebb speciálistákat hívták és én félajultan hallgattam biztató szavukat. Nem lesz semmi baj — mondták sorra, eltart egy ideig ez a szomorú állapot, de nem komoly a baj, meg fogok gyógyulni. Végre mégis csak elhittem és ez a reménység volt az egyetlen dolog, a mi még ez élethez kötött. Annyira összeszedtem magam, hogy mikor estefelé a cirkusz igazgató eljött hozzám, hogy a garderobomat átvitesse a fogadóba, még nem is szóltam neki arról a rettenetes csapásról, a mi ért, csak azt mondtam neki, hogy még nem léphetek fel. Kérlelt, esengett, összetett közel rimázkodott, hogy ne tegyem tönkre, mert ha kénytelen visszalépésemet tudatni, rengeteg pénze vész oda. Elrohant, de öt perccel később ott volt a titkárja és folytatta gazdájának a lamentálását s nem tudta megérteni, hogy miért „makacsokodom“. A két szemem nyitva maradt, hálgyog nem borította el, csillogott is talán még és ez a szegény tatár ugyan honnan is tudta volna, hogy egy halott lélek van előtte. Mert a lelkem halt meg a szemem világában. Abban a pillanatban csak azt éreztem, hogy vége van a karriéremnek, ha most elárulom magam, a publikum, ha megtudja a valót, csodálat helyett sajnálni fog és az ünnepelet lovarnő egy szegény, szájalomraméltó vak asszony lesz előtte. Valami ösztönszerű gondolatom támadt, nem mondtam meg az igazságot. És a mikor az igazgató újra eljött könyörögni, isten tudja micsoda lelki állapotban, szinte mosolyogva mondtam neki:

— Jól van direktor, én megyek, de nem állok jót érte, hogy belé nem botlom a legelső karikába.

Az igazgató nem értette meg és tulboldogan rohant el, hogy mégis csak legyőzte a „szeszélyemet.“

És én este ott voltam és megjelentem a porondon. Különös, hogy a lovam is vak volt. Haladtam előre az oldalán és megálltam a közepén. Taps hangzott fel körülöttem, de a színek, az arcok, a rámváro sokaság rejtve maradtak előttem. Még mindig nem tudtak semmit. És valami különös dac fogott el, valami máig is érthetetlen energia, hogy végigviszem ezt a rettenetes kalandot és fölugrottam a lóra. Csak a legkönnyebb mutatóványaimat végzem, a lovam meg majd visz előre. De *Csárdás*, az én szelid, vak lovam, úgy látszik megérezte, hogy a kezem nem nyulik feléje oly biztosan s hogy a sörényét remegve simogatom. Nem akart engedelmessékedni. Első eset volt. Egy pillanat alatt mégis a hátán termék és eliramodik velem a széles körben. Porzik alattam a homok, én megszokott mozdulattal végzem, közbe zug a taps, tombolva kiáltják:

— Éljen, éljen!

Aztán mintha egyszerre lebegve szállnék a lovam fölött és siklanék tova a légen által.

Körülöttem sötétség, alattam semmi. Csak ugyan semmi, a lovam egyet ráz magán, a szívem nagyot dobban és valami tompa ütést érzek a homlokomon. Mintha a föld nyílt volna meg alattam és mégis kösziklára zuhannék. A tomboló tetszészvihar rémületté válik és sikoltva, dübörögve, iszonyattal tódul körém a publikum. Hogy mit kiáltoznak körülöttem, azt már nem értem. Csak hallom a zajt és aztán az is elnémul... Istennek hála, vége mindennek!

TÖRVÉNYKEZÉS.

Elítelt nagykereskedő.

(Ismét csalárd bukás.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 19.

Egy egész héten át tartott annak a monstre bünpernek a főtárgyalása, mely abból keletkezett, hogy Schulhoff Ignác szabadkai rőfős- és divatáru nagykereskedő 1899. március 30-án 180.000 korona passzívával csődbe jutott.

A bukott kereskedő hitelezőinek nagy része bünvádi följelentést tett Schulhoff Ignác ellen, mert úgy maguk a hitelezők, mint a bécsi és budapesti hitelezői védőegyletek Schulhoff Ignácnak a csődbejutását megelőző időben követett üzleti eljárásában és bukásában is csalárdúságot láttak.

A följelentések folytán a szabadkai kir. törvényszék a megejtett vizsgálat után csalárd bukásért vád alá helyezte Schulhoff Ignácot. Ez ügynek főtárgyalása hétfőn reggel kezdődött és csak ma fejeződött be ítélettel, a mely igen keményen sújtja a rossz utra tévedt nagykereskedőt.

A vádlott kihallgatása közben, ki azzal védekezett, hogy bukását a rossz üzletmenet és az okozta, hogy nagyobb összegeket fizetett mint kezes testvéreért, sógoráért és rokonaiért — kitünt, hogy 1898. július havában 17 ládában, melyben fölbontatlanul továbbított teljesen új árukat, úgy, amint a nagykereskedőtől érkeztek, Ujvidéken özv. Löwinger Antalnénál elzálogosított. Ezekre az árukra, melyeknek beszerzési ára 9000 forint, az ottani szakértők szerint becslésére 6400 forint volt, 4800 forintot vett föl.

A hitelezők közül többen megjelentek a főtárgyaláson és Káldor József, valamint a többi is, azt vallották, hogy mikor már valószínűleg tudta Schulhoff, hogy a fizetési kötelezettségeinek eleget tenni nem tud, náluk nagyobb összegű megrendeléseket tett és ezek fizetési határidejét többnyire arra az időpontra tette, amikor már csőd alatt állott.

A főtárgyalás első napján arra a körülményre vallott több tanu, hogy vádlott, csődbejutása előtt aránytalanul nagy összegű, 64.000 frt. értékű megrendeléseket tett.

A hitelezők nem nyugodtak meg abban, hogy az áruaktár beszerzési árát 36880 forintra jelezte az összeíró. E miatt leküldték Budapestre Blau Siegfried és Kohn Ignác szakértőket, akik a csődválasztmányhoz beadott jelentésük szerint a leltárt nem találták helyesnek, mert a beszerzési árak negyven százalékkal magasabban állítottak be.

A tárgyalás további folyamán Mákics Péter ujvidéki kereskedő, ki az ott zálogra adott árucikkeket becsülte, valamint Tumbász Ferenc szabadkai kereskedő rendkívül érdekes vallomásokat tettek.

Ma ért véget a főtárgyalás, a melynek adatai teljesen igazolták Schulhoff bünösségét. A perbeszéd megkérdezése után a törvényszék Schulhoff Ignácot csalárd bukás büntetése miatt két évi börtönre ítélte.

§ Kedélyes vádlott. Molnár András, ki jelenleg nyolc hó tartamára az aradi fogház lakója, ma újabb hat hónapi börtönre ítélte az aradi törvényszék lopás miatt. Molnár Csiky Károly árvaszéki h. elnöknel lopást követett el s e miatt mérték reá a büntetést. A vádlott nagyon kedélyesen vette az ügyet. A főtárgyalás alatt rettenetes módon hazudozott, azután meg nagyokat nevetett a maga hazugságain.

§ Uri tolvaj. A főváros jobb kávéházaiban a múlt héten mindennaposak voltak a kabátlopások. Keresték a tolvajt, de nem tudták ráakadni. A veszedelmes embert végre lefűlelte

Kiss Balázs detektív, ép abban a pillanatban, mikor a Prindl-vendéglőből emelt el egy felöltőt s azt tüstént a zálogházba vitte. A tolvaj álnevet mondott, de csakhamar kitudódott az igazi neve: Verzár György. Azért titkolódzott, mert valaha jobb napokat látott urlembert, vagyos földbirtokos volt Erdélyben. Verzár a héten beállított az Udvari-kávéházba s ott bemutatkozott Babócs Mátás dr. ügyészi megbízottnak, a ki szívesen beszélgetett a jóképű idegennel. Társalgás közben Verzár megszólalt:

— Nem látta itt doktor ur Ugron Gábort?

— Bizony nem — felelte a kérdező.

— Furcsa, mert randevut adott nekem.

Babócs aztán távozott egy percre s mire visszatért, új ismerőseivel együtt eltűnt a kabátja is, mely a közelben egy fogason lógott. A káros és a tolvaj ma dr. Nágel büntető eljárásbíró előtt találkoztak. Verzár minden egyes vádra nézve azzal védekezett, hogy „tévedésből” vitte el az ellopott kabátot.

— Az ügyész urét is? — kérdezte a bíró.

— Azt is.

— Nem szégyenli magát intelligens ember létére így védekezni?

— Kérem, bíró ur, mit tegyek, ha a sors ennyire letiport. Gazdag ember voltam, diplomám is van.

— Hát ne hazudozzék legalább, ha már idáig süllyedt.

— Pedig elhíheti bíró ur, hogy Ugron Gábor per-tu barátom...

— Lehet — feleli a bíró — van minden embernek egy-egy elzüllött iskolatársa, vagy gyermekkori pajtása.

Miután a tárgyalás során kiderült, hogy Verzár György egész sor kabátlopást követett el s így az értékénél fogva póre a törvényszék elé tartozik, a bíró áttette az iratokat a vizsgálóbíróhoz.

§ Szélhámos tanító. Rákóczy Balog Ferenc magántanító családi bünügyét tárgyalta ma a budapesti büntetőtörvényszék Agoraszó bíró elnöksége alatt. Rákóczy Balog Ferenc mióta felkerült a fővárosba, kiváló előszeretettel adta ki magát kolozsvári főgymnásiumi tanárnak, vagy helyettes főigazgatónak. Névjegyein ezen hangzatos címek mellett még a doktori címet is használta. Ez év április havában egyik körüti kávéházba ismeretséget kötött ez a szélhámos magántanító egy közshadseregbeli gyalogos hadnagygyal, akinek szintén mint Rákóczy-Balog Ferenc dr. főgimn tanár, helyettes főigazgató gyanánt mutatta be magát. Az ismeretség során az ál-tanár egy fényes-parthiet ajánlott a fiatal hadnagynak. Elmondta, hogy egy varsói milliomosnak a leánya óhajta osztrák-magyar katonatiszthez férjhez menni. A hadnagy erre megbizta Rákóczy-Balogot, hogy érdekében járjon el. Ez ezen megbizás folytán 340 koronát kicsalt a hadnagytól. Hónapok mulva tudta csak meg, hogy sem a milliomos varsói leány nem létezik, sem pedig Rákóczy-Balog Ferenc dr. főigazgató-helyettes. Panaszára a büntető törvényszék letartóztatta a szélhámóst s ma dr. Daróczy vádjára a megtartott tárgyalás után a család büntetéseért 6 havi börtönnel sújtotta. Az ügyész megnyugodott, vádlott felebezett az ítélet ellen.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Száj- és körömfájás

Aradmegye szomszédságában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

A földmivélsügyi miniszternek egy ma délelőtt Aradra érkezett leiratából értesülünk arról, hogy az Aradmegyét határoló csaknem valamennyi szomszédos vármegyében nagy mértékben terjedt el egy súlyos, veszedelmes állapotbetegség: a ragadós száj- és körömfájás.

A miniszteri leirat így hangzik:

A ragadós száj- és körömfájás Hunyadmegye egy járásában két községben, Temesmegye 3 járásában 6 községben, Krassó-Szörény vármegye 7 járásában 32 községben fellépett. Figyelemmel ezen betegség nagy fertőző képességére és gyors terjedésére és azon érzékeny vesztesége, melyek a vármegye közgazdasági

érdekeit a ragadós száj- és körömfájásnak a szomszédos fertőzött területekről való behurcolásával érnék, felhívom alispán urat, hogy a legéberebb gondnal és minden igyekezetével hasson oda, hogy az említett fertőzött vármegyék területéről származó hasított körmű állatoknak a saját területére irányuló forgalma szigorúan ellenőriztessék, nehogy a ragadós száj- és körömfájás a vármegye ez idő szerint még vérszentes területén szintén elterjedjen.

A jókor érkezett leiratnak bizonyára meg lesz a maga eredménye s Aradmegye területén valószínűleg csinyján fognak banni ezután a más megyéből érkezett állatokkal.

— Borászati és borkereskedelmi kongresszus.

A folyó év szeptember hó 7 én és 8 án Versecen megtartandó borászati és borkereskedelmi kongresszus tárgysorozatát a verseci végrehajtó bizottság már szétküldötte, melyből látjuk, hogy a részvételi díj 7 korona, s a tagsági jegy jogot ad: 1. Az összes előadások hallgatására és vitákban való részvételre. 2. A kongresszussal egybekötött borkóstolón való részvételre. 3. A kiállítás területére való szabad belépésre. 4. A kongresszus által a környékre rendezendő kirándulásokon való díjmentes részvételre. 5. A M. A. V. vonalain Versecre és vissza való kedvezményes áru utazásra és 6. a kiállítási vendéglőben rendezendő társas ebéden való díjmentes részvételre. (Az esetleges herkulesfürdői kirándulás költségei külön számítandók.) A tárgysorozatot az érdeklődőknek a végrehajtó bizottság és a „Magyar Borkereskedelem” szerkesztősége (Budapest, Kmetty-utca 19), egyszerű megkeresésre szívesen megküldi.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 19.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 10,000 méterzássa került forgalomba, öreg buza 5—10 fillérrel drágább áron. A többi gabonanevek változatlanok. Időjárás meleg.

Zárlat 12 órakor:

Buza októberre	6.90—6.81
Rozs októberre	5.90—5.91
Zab októberre	5.31—5.32
Tengeri júliusra	4.78—4.79
Tengeri augusztusra	4.82—4.83
Tengeri 1903. májusra	4.93—4.94
Repce augusztusra	10.25—10.35

Zárlat 5 órakor:

Buza októberre	6.85—6.87
Rozs októberre	5.97—5.98
Zab októberre	5.32—5.33
Tengeri júliusra	4.81—4.82
Tengeri augusztusra	4.81—4.82
Tengeri 1903. májusra	4.91—4.92
Repce augusztusra	10.30—10.40

Zárlat 5 órakor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	679.75
Magyar hitelrészvény	709.75
Lezámitolóbank részvény	450.50
Rima-Murányi vasmű részvény	493.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	696.25
Közuti vasut	620.—
Vároai villamos vasut részvény	310.50

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. N. Arad. Nem elég. Személyesen két tanuval kell elmenni a paphoz s az előtt szóval kijelenteni, hogy eddig követett vallásából kilép. E kijelentéséről vagy a lelkész, vagy a két tanu ad írást. Harminc napon belül és tizenöt napon tul újra két tanuval kell a papnál jelentkezni s kijelenteni, hogy a már bejelentett szándék mellett továbbra is megmarad. A többi csak ezután következhetik.

Sz. M. Pécska. New-Yorkban a konzul Dessewffy Tamás. Ha hivatalos ügyben akar oda irni, akkor levelét ne a konzulnak, de egyszerűen a konzulatusnak címezze, mert könnyen megtörténhetik, hogy a konzul máshol van és így ügye hosszabb ideig nem nyer elintéztést. A lakáscím fölösleges, mert azt a posta nyilván tartja.

A. S. Zöldes. Nagyon köszönjük, kérjük szives értesítéseit erről a tárgyról a jövőben is.

G. T. Szemlak. Am legyen. E helyen jelentjük ki, hogy a szemlaki bírói állásra nem Gules Titusz, hanem Gules Tódor aspirált.

A nyaraló és fürdőző közönség

szíves figyelmébe ajánlom több mint

50,000 kötetes kölcsönkönyvtáramat

Aradon, Atzél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

Telefon-szám: 407.

melyben minden újdonság azonnal kapható. Magyar, német, francia és angol irodalom, továbbá óriási ifjúsági kölcsönkönyvtár. Vidékre az el- és visszaküldés igen kényelmesen kezelhető ládikákban történik. Egyszerre egy óra elegendő mennyiség küldhető. Az összes jegyzékekkel díjmentesen szolgálunk. A könyvek újak és tiszták. Kölcsöndíj rendes havi bérletre 1 óra 1 koronára 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér. A tanuló ifjúságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér. **Legújabbban érkeztek:** *Munturean*: Keleti Páris, Iródy: Erzsébet dajka és más elb. Kabos: Két halott regénye, *Bugyi: Emma a lu. Bernáth*: Cleopatra élete és uralkodása, *Sümegei*: Foszlányok, *Békési*: Bíró előtt. *Guthi*: Házasodjunk, *Géczy*: A régi szerető, *Ponson*: A „Masion doré” titkai, *Bakonyi*: Laci k. a. *Szöllösi Zs*: Közönséges halandók, *Albisi*: Kova Gy. és társai, *Gyarmatiné*: Az új hajítások, *Selonsky*: A jövő világából, *Ambrus Z.*: Berzsenyi bíró, *Körösi*: A virágnak megtiltani, *Gárdonyi*: Szere mes tört. *Couperus*: Végzet, *Gyulai*: A szabadtó, *Read Opin*: Leau Gaussett, *Vadnay K.*: A rossz szomszéd, *Gué*: Sebzett szívek, *Queux*: Rejtélyes feleség, *Lőrinczy*: Meglepett fészkek, *Nagy E.*: Egynapos özvegy, *Mendes*: A mezeten, *Seck*: Ideálok, *Pekár* Pasztellek, *Werner E.*: Becsület utja, *Barang*: Husvét, *Brieux*: A mély, *Eötös K.*: Gróf Károlyi G., stb.

Ifjúsági iratok: 30 új mű.

Németben: *Sudermann*: Es lebe das Leben, *Zobelitz*: Der Herr Intendant, *Megede*: Das Blinkfeuer, *Rose*: Provinzmädel, (Kleinstadtluft), *Diplomat*: Sskandalgeschichten europäischer Höfe, *Marriot*: Menschlichkeit, *Bernhard M.*: Frau Fama, *Reitzer*: Solem Alechem, *Rehbach, Selkow*: Zum Frieden, *Guilbert*: Der Brettkönig, *Becker*: D. Familie Ellenbruck, *Ohnet*: Die lichtscheue Dame, *Georgy*: Frau Lotte in Russland, *Ohnet*: Zwei Väter, *Skram*: Nachwuchs, *Hamsun Knut*: Sklaven der Liebe, *Stinde*: Hotel Buchholz, *Bülow*: Margarete, *Werner E.*: Gottesurtheil, *Pilling*: Schwarzwaldgeschichten, der Höhe, *Gordon*: Fri. Reseda, *Porodovszka*: Mischa, *Belot*: D. Courtisane, *Mendes*: D-r Weg z. Herzen, *Georgy*: Diess. u. jenseits d. Liebe, *Werder*: D. Pommernherzog, Sonntagskinder, *Casetti*: Vermächtniss, *Roest*: Löwe u. Co., *Delpit*: Beide, *Lesueur*: Hassende Liebe, *Brociner*: D. Blumenkind, *Wothe*: D. Siegerin, *Voss*: D. Mönch, *Eschtruth*: Nachtschatten stb. stb. Francia és angolban igen sok új mű!

Kiváló tisztelettel:

KERPEL IZSÓ

Ugyan-e cég Andrassy-téri könyvkereskedésében regények, ifjúsági iratok, nyelvtanok, szótárak, mindenféle szakkönyvek stb. meglehetősen jutányos áron kaphatók. Egész könyvtárak vétele és eladása.

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angol regény. —

Irtá: **Hardy I. D.**

(29)

(Folytatás.)

Nazaréna megdöbönt s csaknem szorongva tekintett utána. Olyan nagyon megsértette? — gondolta magában.

E pillanatban az örült s ápolója ismét előtte haladt el; a szerencsétlen halkán dudogott: „A vér vörös, a sir hideg, halál! halál!” Aztán egyfolytában mormolta: halál! halál! — hogy Nazaréna összeresztent s valami sajátságos félelmet érzett.

— Nem kellene megengedni, hogy ilyen szerencsétlen ember a fedélzeten járjon. — szólt rosszaló hangon egy idős hölgy. — Elriasztja a többi sétálót!

— Én is azt mondom, — szólt egy ur. — Ha egyszer bolond, miért nem csukják be a kajüttjébe?

— Talán a friss levegő jót tesz neki — szólt Nazaréna résztvevően. — Hiszen azt mondják, hogy épen semmit sem veszedelmes...

— Hm, igen, az ápolója ugyan azt mondja, de én nem hiszek a dologban; a szemei iszonyúak! — mondta az előbbi ur.

Másnap a hajó oldalt is hánykolódott, orral is bukdácsolt, az ég hamuszínű szürke volt s a szél még különben viharedzett embereket is megviselt. Ray is meglehetősen rosszul érezte magát, bár nem csupán a vihar miatt; a közélébe se ment Nazarénának s a fiatal asszony azt gondolta magában, hogy így a legjobb, csak az volt a különös, hogy mégis érezte Ray társaságának hiányát.

Este néhány utas azt indítványozta, hogy szórakozzanak zenével s a lámpás erős fényében a zeneterem egészen barátságos volt. Két ur duettet énekelt, aztán egy hölgy Cnopin-féle keringőket zongorázott, végre Nazarénát kérték meg, hogy énekeljen valamit. A szép asszony a zongorához lépett, megütött néhány halk tompa hangot, aztán elnézte a veresbég dalát. Mikor az első versszakot befejezte, felpillantott s Rayt látta szemben állni magával; kérés tekintettel vetett rá nagy zavarral sötöttele a szeméit.

A dal ez alkalommal is a szokott hatást gyakorolta a hallgatókra; mint egy elbűvölve hallgatták a megragadó szavakat és hangokat s mikor Nazaréna elhallgatott, nem egy szem volt könnytől nedves.

A szegény tébolyult is ott volt a hallgatók közt; mormogása elnémult, izzó szemei rászegződtek az éneklőre, mignem ápolója levitte a kajüttjébe.

— Szegény ördög, — szólt egy ur, — borzasztó, ha elgondolja az ember, hogy gyógyíthatatlan, ahogy az ápolója mondta nekem.

— S a tengeri levegő jót tesz neki? — kérdezte Ray érdeklődve.

— Hm, általában véve jót, de tegnap meg ma még zavarodottabb volt, mint rendszeren; mikor telihold van, akkor rendszeren rosszabbodik az állapota. Hanem a zene határozottan jó hatással volt rá; felhagyott mormolásával s csupa fül volt, úgy hallgatta az éneket.

A hangverseny végétől Ray felkereste kajüttjét — nagy könnyebbség volt ránézve, hogy egészen maga rendelkezett egygyel, — de nem feküdt le, mert még meglehetősen korán volt, hanem elhelyezte szomorú gondolataiba. Körül minden csendes és nyugodt volt, mikor a mély hallgatáson át egyszerre az ijedség hangos kiáltása ütközött füléhez, — női hang volt mely segítségért kiáltott! Ray felrohant a fedélzetre, mert a sikoltás onnan jött, s nem csalódott, mikor Nazaréna hangját vélte felismerni. Csakugyan Fitzallanné sikoltott, mert mikor Ray a fődélzetre felérkezett, őt látta az örült karjai között! A szerencsétlen ember jobb kezében kést tartott, melynek pengéje csillogott a holdfényben. Szemeiben annak az örületnek a lobogó lángja égett, mely embertársa vére szomjuhozik! Nazaréna mindkét karjával körülfogva tartotta az eszelős kezét, de ereje kezdett már benujni és ajkáról éppen a kétségbeesés nyögése tört fel, mikor Ray megjelent a fedélzeten. Egy pillanat alatt rávetette magát az örültre, ki feléje fordította eltorzult arcát, aztán elrántotta kezét Nazarénáról. Az örült ekkor üvöltöni kezdett, mint a vadállat, melytől el akarják venni a zsákmányát. Ray pedig a kést akarta kicsavarni a kezéből. Az ifju erős és edzett birkozó volt, de az örült megfeszítette minden izmát, hogy kielégíthesse gyilkoló kedvét s mivel megértette, hogy Ray vaskezeit nem bírja lerázni magáról, a kést iparkodott a melébe döfni. Raynak minden erejét össze kellett szednie, hogy védekezze a dühöngő ellen s már-már érezte, hogy ha nem jön segítség elvesz...

(Folytatása következik.)

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Julius 19. —

Magyar előrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 103—5 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 112—4 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 111—2 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 110—1 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 111—4 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 110—2 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 108—9 fillérig.

Sertésleltétel. Julius 16. napján volt készlet 44,643 darab, július 17. napján főlhajtott 1073 darab, július 17. napján elszállított 577 darab, július 18. napján maradt készlet 45,139 darab. Üzlet: Változatlan.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szoinokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 3.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 3.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

Nyári színház.

Vasárnap, 1902. évi július hó 20-án:

A TARKA SZINPAD

teljes művészi személyzetének előadása.

délután 3 $\frac{1}{2}$ és este 8 órakor.

I. SZAKASZ.

Beköszöntő. Rudnyánszky Gyulától. Elmondja: Szőreghy Gyula.

Az én Katám, bakanóta. Irtá: Heltai Jenő. Éneklő: Gyárfás Dezső.

Dal a kis lámpáról. Irtá: Balla M. Zenéjét szerző: D'Amant Leo. Éneklő: Véghegyi Angéla.

Tekintetes ur, cigány történet. Irtá: Kalotay Sándor. Zenéjét: Lányi Ernő. Cigánykísérettel előadja: Baumann Károly.

Forgalmi akadály. Irtá: Kalotay Sándor. Zenéjét: Donáth Lajos. Éneklő: Kornai Berta.

A próbabábu, bohózat 1 felvonásban. Irtá: Kalotay Sándor. Zenéjét: Donáth Lajos.

Az édes fészkek, bohózat 1 felvonásban. Irtá: Courteline. Előadják: Gyárfás Dezső, Véghegyi Angéla, Iványi Antal és Kornai Berta.

II. SZAKASZ.

A kulcslyuk, tréfás kettős. Irtá: Mérei A. Zenéjét: Kern Aurél. Előadják: Kornai Berta és Véghegyi Angéla.

A Grand Caféban, dal. Irtá: Szabolcska Mihály. Zenéjét: Donáth Lajos. Éneklő: Márton Mihály.

Dal a trombitáról. Zenéjét írta: A'Amant Leo. Éneklő: Véghegyi Angéla.

Es ki van zárva, kuplé. Irtá: Kalotay Sándor. Zenéjét: Donáth Lajos. Előadja: Gyárfás Dezső.

Van-e tehetségem? színházi tréfa. Irtá: Pásztor Árpád. Zenéjét: Mader Raul. Előadja: Kornai Berta.

A segédjuhász, szecessziós népszimű. Irtá: Szomaházy István. Előadják: Véghegyi Vilma, Baumann Károly, Domokos Róbert és Márton Mihály.

III. SZAKASZ.

Ferde világ, tréfás jelenetek. Irtá: Pásztor Árpád. Zenéjét: Donáth Lajos. Előadják: Kornai Berta és Baumann Károly.

A vén kocsis, dal. Irtá: Heltai Jenő. Zenéjét: Tarnay Lajos. Előadja: Márton Mihály.

A diófa románc. Irtá: Molnár Ferenc. Zenéjét: Konti József. — **A rózsabimbó és a méh,** angol dal. Éneklő: Kornai Berta.

Fregoli paródia. Előadja: Baumann Károly.

NAPIREND.

Július 20. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Legsz. M. — Protestáns naptár: Illés. — Görög-keleti naptár (július 7.): M. T. — A nap két 4 óra 8 perckor, nyugszik 7 óra 31 perckor. — A hold két 7 óra 2 perckor, nyugszik 3 óra 58 perckor.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó, meleg, zivatarok.

Július 20. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület kirándulása Gainára. — Az aradi atletikai klub kirándulása. — Az Aradhegyalján nyavaló tanuló ifjuság táncmulatsága a kladoval völgyben. — A soborsini önkéntes tűzoltóegylet júliálisa a csukoi hegyen. — A Meteor kerékpárklub kirándulása Nagyváradra.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Szántay Lajos

műépítész és építőmester

műszaki irodáját

Anich Lajos-utca 1. szám alatti

(saját házában) 1237

megnyitotta.

Cséplőgépek

felszereléséhez előirt szabályszerű

kötszer-szekrények,

darabonként 10 koronáért kapható

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON. 1262

Rossz dolga van itthon a magyarnak, meleg is van, drága az élet, ezért vándoroljunk ki tömegesen ma vasárnap folyó hó 20-án

Uj-Amerikába,

hol vig és olcsó az élet, Erdélyi Tóni zenekara délután 4 órától éjjel 11 óráig szabad bemenettel teljesen új műsorral

hangversenyt rendez.

Italok valamint hideg és meleg ételeket jutányos árban szolgál és

számos látogatásért esd
Weilandits István.

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

Gyógyhely: Budapest, (Budán.)

Idény április 15-től — október 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos: Dr. POLGÁR EMIL.

Egészséges lekvés. Jutányos lakások. Jó vendéglő

Vilamos-vasuti összeköttetés a fővárossal.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Naponta d. e. 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Vidéki elsőrendű rőfös- és nőldivatárú-üzlet részére kirakatrendező segédet, a ki a magyar, német és esetleg a román nyelvben jártas.

Vidéki városba női és férfidivatárú-üzletbe 24—25 éves, int. keresztény segédet, a ki a magyar és német nyelvet tökéletesen bírja.

Vidéki faipari vállalathoz érettségit tett irodalmi gyakorlatot, ugyanoda a faüzletben jártas, fiatal alkalmazottat.

Vidéki városba a női divat és kézműáru-szakmában jártas 24 éven felüli ügyes segédet. Kirakatrendező előnyben részesülnek.

Vidéki kisebb városban, fűszernagykereskedés részére egy 24—28 éves, megbízható jó megjelenésű segédet.

Vidéki mezővárosba a rőfös, férfi-confectió és vegyes-üzletben jártas 20—24 éves fiatal embert, helyi úgynökül.

Aradi fűszer és oukoráru-üzletbe szakképzett fiatal segédet, kisegítésre.

Vidéki városba a festék-áru szakmában teljesen jártas, fiatal segédet.

Vidékre, a férfi-ruha és női-divat és cipő-áru szakmában jártas segédet, a ki a magyar, német és román nyelvet érti.

Vidéki irodába a magyar és német nyelvben jártas gyakorlatnokot, kezdő fizetéssel.

Ajánlunk:

Volt aradi idősebb kereskedőt, írásbeli, könyvelési munkálatokra, vagy üzleti megbízásokra.

A vas- és fűszeráru szakmában jártas, vidéki üzletekben működött, németül és románul tudó fiatal segédek.

A férfi-divat, diszmu- és játékaru szakmában jártas, elsőrendű aradi üzletekben működött jó megjelenésű, int. fiatal segédet.

A liszt és termény szakban sok évi gyakorlattal rendelkező, intel. szakképzett fiatal embert.

Kereskedelmi tanfolyamot végzett, a Yost-irógépkészletben jártas női irodalmi alkalmazottat.

A magyar és német nyelvben jártas bőr-kereskedő-segédet.

Fűszer- és vegyesáru üzletek részére több ügyes románul tudó segédet.

Esti foglalkozásra, gyakorlott, szakképzett könyvelőt és levelezőt.

A vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,
titkár.

Keppich Zsigmond,
igazgató.

A legjobb és leggyorsabb
űdítő-ital,
mely mint semmi más különösen kedvező és borral, cognackal vagy sörről készített koktéllal együtt fogyasztva kitűnő ízű
vagyítékot ad: a

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
SÁVANYÚ-KIV

olja a szomjat, hűst és felfriszt egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikasztó hatása ellen.

Dr. Singer János orvos ur, ki egy életveszélyes operáció által életemet megmentette, kötelességemnek tartom, hogy köszönetemet a nyilvánosság előtt kinyilatkozzam.

Arad 1902. július 20.

1267

Miskovits Balázs.

Van szerencsém a n. é. gazdaközönségnek

a cséplési idényre
kölcson-zsákjaimat

legelőssébban számítva felajánlani.

Domán Ignác,

1225

zsák-kötőüzlet
Asztalos Sándor-utca.

Weiner és Grünbaum Bpest, Váci-utca 2.

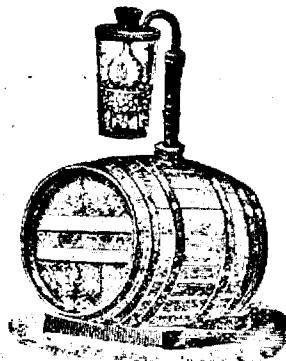
Egyéves önkéntesek részére a legelőssébban készíti az egyenruha felszerelést. . .
Egyéves önkéntesek részére készíti a legelegánsabb egyenruhákat. . .
Egyéves önkéntesek részére küld díjtalanul árjegyzéket. . .
Egyéves önkéntesek részére sorozási és Athelyezési kérvény mintákat díjtalanul küld. . .
Egyéves önkéntesek részére minden katonai ügyben ad díjtalanul felvilágosítást. . .
Egyéves önkéntesek részére újabb kiadott „Egyenruházati Közlemények” című könyvét díjtalanul küldi. . .

Weiner és Grünbaum Bpest, Váci-utca 2.

Bort igyék a magyar!

(nem sört.)

Uj! Uj!
bor- védő

Nagy akadály volt a házi borfogyasztásnál eddig azon körülmény, hogy a megcsapolt hordóban a bor megvirágosodott, megtört, vagy megecetesedett.

Fenti borvédő alkalmazása mellett a borkat hónapokon által csapon tartva fogyaszthatjuk, anélkül, hogy a bornak legkevesebb baja támadna.

Egy borvédő ára 7 korona.

Leírást, használati utasítást kívánatra bárkinek postán bérmentve küldünk.

A borvédő jóságáért teljes felelősséget vállal a szállító cég.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON. 1263

Dr. Szalay Arnold
ügyvédi-irodáját
a volt Ernyei Gyula-féle üzlet fölél
Deák Ferenc-utca 42-ik szám alá
(Takarékpénztári-épület)
helyezte át.

Magy. kir. államvasutak.

73174—1902. sz.-hoz.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a magy. királyi államvasutak műhelyeiben 1903. évben, esetleg 1904. és 1905. években szükséges kenőpárnák és paszománycikkék szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező anyagokat feltüntető ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrásy-ut 78. sz. II. emelet, 46. ajtószám) díjtalanul kapható.

Az előírt módon kiállított, ivenkint egy koronás magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, a 60 filléres magy. kir. okmánybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt lepecsételve legkésőbb folyó évi augusztus hó 5-én déli 12 óráig a fentemlített szakosztálynál benyújtandók, vagy posta útján odaküldendők. Az ajánlat borítéka e felirattal látandó el:

Ajánlat 73174—902. számhoz.
Bánatpénz gyanánt az ajánlandó cikkek értékének 5%-ka legkésőbbben folyó évi augusztus hó 4-ének déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak budapesti főpénzáránál akár készpénzbe, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem az előírt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújthatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902. évi július hó.

A m. kir. államv. igazgatósága.

könnyen emészthető, jó ízű, vastartalmu eledel, és erősítő szer, amely vért képez és az idegeket erősíti.

Tudakozódjunk orvosainknál.

Minden gyógyszerárban kapható.

Főraktár Aradvármegye részére VOJTEK és WEISZ drogueria nagykereskedésében Aradon. 1985

2742--1902. szám.

Uj-Arad község előljáróságától.

Árlejtési hirdetmény.

Uj-Arad község házának beltelkén egy új jégverem építésére ezennel pályázat hirdettetik. Az árlejtés napjául 1902. évi július hó 28-ának délelőtti 10 órája tűzetik ki Uj-Arad község házábanál.

Az árlejtés kizárólag írásbeli s az ajánlatok 1 koronás bélyeggel és a kikiáltási árnak megfelelő készpénz vagy elfogadható értékpapírokból álló 10%-os bánatpénzzel, továbbá azon záradékkal látandók el, hogy pályázó az árlejtési feltételeket ismeri és magát annak mindenben aláveti. Kikiáltási ár 3125 kor. 38 fillér.

A község fenntartja a jogot, hogy az építkezéssel figyelem nélkül az ajánlatokra, tetszés szerinti vállalkozót bizhat meg.

Az írásbeli ajánlatok a jelzett nap délelőtti 10 órájáig alulírott előljárásnál annál is inkább benyújtandók, mert a később érkezők vagy utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Az építési terv, költségvetés és árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt Uj-Arad község jegyzői irodájában betekinthező.

Uj-Arad, 1902. évi július hó 8-án.

A községi előljáróság:

1223

Fehér Ferencz, s. k. jegyző.

Dengl Antal, s. k. bíró.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erő újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalok ki hágasok folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalok ki hágasokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a Staat Medical Istitutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés czéljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Minden irhat érte bárhol magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell czimezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendők. 1841

Restitutions Fluid
Kwizda fele Restitutions Fluid

Cs és szab. mosóvíz lovak részére. I fűveg ára 2 korona 80 fillér. — 40 év óta az udvari istállóban, a kalonáság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál elő-és utóérsítő, fliczámoknál, inak merevségénél stb., az idomlásnál kiváló munkára képesíti a lovakat. Csak a fenti védjeggyel valódi. Kapható Austr. — Magyarországon valamennyi gyógyszerárban és gyógyfűkereskedésben. Főraktár: Kwizda Ferencz János kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett. Cs és kir. osztr. magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító.

Nagy raktár
elsőrendű portland-czement és vízhatlan mészből.

Az ujvidéki kova malomkövek egyedüli elárúsítása. Malom-berendezések és azokhoz szükséges eszközök és anyagok:

Sárospataki és franczia malomkövek, valódi svájci malomkő élesítő szerszámok, franczia köszörűkövek, kül- és belföldi gépszijak, hengerszékek, lisztselyem szövetek, felvonó hevederek, serlegek, serleg-csavarok, fa-szlj korongok, kötél korongok, legjobb minőségű kenőanyagok, zsák-taligák, ólom-zárak stb.

Szusz-gyarak részére: Különböző jó minőségű gép és henger olajok, süritő anyagok, asbest-lemezek, asbest-zsinórok, Burgmann-féle tömitések, olajbelek, Hungaria-frictions zsinórok, kautsuk-árak, kender tömitések, fessmérők, ellenőr.ő csapok, vizállást mutató készletek, sárga és vörös rézcsövek, kovácsolt vascsövek és összekötő részei, gőzhenger kenő-szelenczék, Stauer-féle kenő-szelenczék, önműködő kenő-szelenczék sárga rézből.

Cséplőgépek és locomobil javításához szükségelt dobsinek, dobsin-csavarok, locomobil forrecsövek, csősüritő gépek, sodrony és sörte csőkefék, csavar metszők, csavar-kulcsok, réteg-fém, reszelők, szerszám acél, cséplőgég rosta-lemezek, tápszivattyu kautsuk csövek, emelő-gépek stb.

Gazdaságok részére: gazdasági, raktármérlegek, gabona-zsákak, legjobb minőségű cséplőgép-, locomobil-, kazal-, szekér- takaró ponyvák, gép olajok, gépszir, kocsikenőcs, petroleum, carbolineum fedéllemezek és szegek, kerti és tüzi fecskendők, kender tömlők, cukorrépa-művelő eszközök stb.

Szőlőszetek részére: borsajtók, bor-szivattyuk, prima minőségű kacsuk-tömlők, perme-tezők és alkatrészei, kékkő kénpor fuvo stb. — Legjobb minőségekben és a legjutányosabb áron kaphatók 358

Magyari Ferencz

gép-, szerszám- és műszaki kellékek üzletében

Aradon. Zrinyi-utca 6. szám. — Megyei és városi telefon 30 szám.

Jó órákat olcsón
küld 3 évi írásbeli jótállás mellett privát vevőknek
Konrad János
órágyára.
aranyárak kiviteli háza
BRÜX, 270 sz. (Csehország).
Jó nickel rem. óra frt 3.75.
Valódi ezüst rem. óra " 5.80.
Valódi ezüst lánc frt 1.20.
Nickel ébresztő óra " 1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi czimerral van kitüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezernyi elismerő levél van birtokomban. 1890
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

106780—1902. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni:

Állomáson	1. évi július hó
Szeged	22-én d. u. 2 óra
Debreczen	23-án d. u. 2 óra
Arad	23-án d. u. 2 óra

Budapest, 1902. július hónapban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magyar kir. Államvasutak.

92198—1902. sz.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a bányai állomáson létesítendő magasépitményi munkák végrehajtására.

A létesítendő munkák a következők:

1. Egy négy állásos mozdony-szín tisztító gödrökkel és aknákkal.
2. 8 darab külső tisztító gödör daruaknákkal.
3. Egy szénraktár.
4. Egy földszintes laktanya épület.
5. Egy emeletes lakóház.
6. Egy anyagszertári épület.
7. Egy munkás árnyékszék.

A tervek, a költségvetések az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten, a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magasépitményi ügyosztályában (VI. kerület, Teréz-körút 56. sz. III. emelet 14. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1902. évi július hó 30-án déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési és pályafentartási főosztályában (Budapesten, VI. kerület Teréz-körút 56. sz. II. emelet 10. ajtó.)

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be:

Ajánlat a bányai állomáson létesítendő magasépitményi munkákra.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagy is 1902. évi július hó 29-én délelőtt 12 óráig 3400 korona azaz háromezernegyszáz korona bányapénz teendő le a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (Budapesten VI. kerület Andrássy-út 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban.

A bányapénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és bányapénzek térli bevétel adandók fel.

Budapest, 1902. július hónapban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Van szerencsém a n. é. hirdető közönségnek bencses tudomására adni, hogy a **Rosenfeld Bernát** tulajdonát képező

első aradi

hirdetés és falragasztási vállalat

(Katar-utca 18. szám)

kezelését átvettem

és ezt úgy kibővítettem, hogy több mint 100 helyen állandóan kiragasztva tarthatok bármily nagyságu falragaszt.

Egyidejűleg értesitem a n. é. közönséget, hogy telefon számom 488, ahol bármikor rendelkezésére állok a n. é. hirdető közönségnek.

Tisztelettel

Grubner Vilmos,

üzletvezető.

Halász-utca 38. sz.

☛ Olcsó árak és pontos kiszolgálás! ☛

Hirdetmény.

Az aradvári cs. és kir. katonai élelmezési raktár 1902. évi augusztus, szeptember, október, november és december hónapban a földbirtokosoktól és ezek szövetségeitől 1000 métermázsza zabot vásárol.

A vételre felajánlandó zabnak az utolsó termésből valónak, teljesen érettnak, száraznak és egészségesnek kell lennie, továbbá teljes megfelelő nagyságu, kemény és lehetőleg egyenlő szemekkel kell bírnia.

Zab 100 métermázsán alól is felajánlható az eladásra.

Minden magánajánlkozó, kit az élelmezési raktár mint termelőt nem ismer, köteles az általa termelt mag-termények mennyiségét kimutatni.

A szállítás az élelmezési raktárig hozassék ajánlatba, de „szabad vasut” Arad is ajánlható. Az eladott áru azonnal vagy legkésőbb 6 napon belül szállítandó.

Csász. és kir. katonai élelmezési raktár

Aradon.

Feltűnő eredmény érhető el

a Hajós-féle

Ibolya-Créme

használata által, mely egy pár nap alatt elmulaszt **Szeplő, májfolt, bíbros, bőrvörösséget és mindennemű arczfoltosságot.** E remek ártalmatlan cosmeticus szer a bőrben teljesen felszívódik, minek következtében a hatás bámulatos gyorsasággal áll be.

Nappal is használható!

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon aranyérmekkel kitüntetve.

Ára egy tégelynek 50 kr.

Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya hölgypor fehér, rózsás és orém színben egy drb. 60 krajczár.

Ibolya tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 50 krajczár.

☛ Óvakodjunk értéktelen utánszatoktól! ☛

Bevásárlásnál csakis HAJÓS féle készítményeket tessék elfogadni.

Olcsóbb ajánlat, mint hamisítvány visszautasítandó!

Kapható a készítő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Aradon: **Vojtek Kálmán, Tábor Gyula, Pécskán: Adler Gy. Lajos, Simándon: Csiky Lukács** gyógyszerész uraknál.**Árverési hirdetés.**

A csálai állami szőlőtelep gazdasága felesleges múlt évi termésű árpa és zab készletének eladására árverést nyitok.

Az árverés augusztus hó 3-án d. e. 9 órakor magán a telepen (Arad mellett) tartatik meg.

Az árverés tárgyát 300 Mmázsza zab és 100 Mm. árpa képezi s annak vételére 10% bányapénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadhatók és részlet ajánlatok is tehetők.

Közelebbi felvilágosítások alantírt igazgatóságnál kaphatók.

A csálai és baracskai állami szőlőtelepek igazgatósága Aradon.

1213

Magy. kir. Államv. Üzletv. Aradon.

17466—1902. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Nagyszében állomáson lévő ályavendéglő bérletére zennel zárt ajánlati pályázat hirdettetik.

A bérlet 1903. évi január hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1905. évi december hó 31-ig.

A bérleti helyiségek a következők: a vendéglő magánlakásai: 3 szoba és egy cselédszoba, továbbá az I—II. oszt. étterem, főzőkonyha, tálaló helyiség, éléskamra, valamint a helyiségekhez tartozó folyosó, pincze, padlás, és jégverem. — A III. oszt. váró- és étteremben csak az ételek és italok elárúsítása engedtetik meg, s ezen közös czélra szolgáló helyiség fűtése és világítására a vendéglőnek évenként 149 m³ tűzifa, vagy ezzel egyenértékű kőszén és 207 kg. kőolaj fog kiszolgáltatni, míg a többi helyiségek fűtése és világítására a szükséges anyagok önköltségi áron fognak a vendéglőnek kiszolgáltatni.

A bérleti feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1. koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a nagyszébeni pályavendéglő bérletére” feliratu borítékba zárt, ajánlatok lepecsételve 1902. évi augusztus hó 19-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános (I.) osztályánál nyújtandók be.

Bányapénz fejében 200, azaz kettőszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb 1. évi augusztus hó 18-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadhatnak el.

Ezen feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe. Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1902. évi július hó 12.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Aradi nyomda részvénytársaság.

Ajánlja
kitűnően berendezett és
jól felszerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyomdai
munkák gyorsan és ponto-
san elkészíttetnek.

Méltányos árak!

Báli meghívók,
Tánczrendek,
Belépti-jegyek,
Esküvési és eljegyzési
kártyák,
Gyászjelentések,
Üzleti körlevelek,
Levélpapírok,
Borítékok, stb. stb.

Szép kivitel!

A haj eredeti színét

visszanyerjük a Hajós-féle

Hajregenerator

használatával. Rövid idő alatt visszaadja az ősz hajnak eredeti szí-
nét, ifjúkori szépségét és ennek visszatérése után az elért eredmény
állandóan megmarad. A fehéreneműt és fejbőrt nem piszkítja.

Egy üveg ára 60 krajczár.

Hófehér fogakat egyedül a Hajós-féle

Venus Antiseptikus fogpép

használatával nyerhetünk, egy tégely ára 60 krajczár. (Az üres fogpép-
tégely 10 kr.-ba visszavásároltatik.)

Valódi angol celluloidba foglalt

Antiseptikus fogkefe

2 évi jótállással ára 90 kr.

Fenti szerek egyedül kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertárban

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Egyedül valódi angol

THIERRY-féle BALZSAM.

Egészség-rendőrileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek fölszerelése kereskedelemtörvényi minta-védelem alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg is használ: 1. Hasonlíthatlan ha-
tású gyógyszer a fűdő és mell minden betegségénél: enyhíti a hurutot és
megszünteti a kiköpést, elidőltíti a fájdalmas köhögést és még ilyen idült
bajokat is meggyógyít. 2. Kétféle hatása van torokgyulladásnál, rekedtség-
nél, a nyak hármely bántalmánál stb. 3. Alaposan megszűntet minden lázt.
4. Meglepetően gyógyítja a máj, gyomor és a belek minden betegségét, kü-
lönösen gyomorgörögést, kólikát és hasragást. 5. Gyenge hashajtó és vér-
tisztító hatású, tisztítja a veséket, megszünteti a hypocondriát és busko-
morságot, erősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kétféle szolgálatot tesz fog-
fájásnál, odvas fogaknál, szájpentésnél, minden fog és szájbajnál, megszün-
tet a felbűfögést és a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg kétféle
gyógyszer minden sebre, akár régi az, akár új, sérülésekre, orbáncra,
pattanások, füstölék, szemölcsök, égési sebekre, megfagyott tagokra, rüh,
kösz a kitéésekre, fejpattogzott és érdes kezekre stb., megszűnteti a fejtá-
jást, zúgást, szalgatást, köszvényt, fülfájást stb. Jól vigyázzon mindenki a
fenti zöld apácza-védjegyre. — Hamisítás ellen a legbiztosabb óvász a
gyárámból való direkt megrendelés. A szállítás csak a szabadalmazott
eredeti dobozokban: 12 kis vagy 6 dupla üveggel történik. Ausztria-Magyar-
ország minden postaállomásra bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg ára 4
korona, Bosznia és Hercegovinába bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4
korona 60 fillér. 12 kis vagy 6 dupla üvegnél kevesebb nem szállítatik. —
Szétküldés csak a pénz előre beklüldése vagy az összeg utánvétele mellett.

Miért szenved? mikor biztos gyógyító hatásra van kihatás még a legrégibb
sebeknél is a

Thierry A. gyógyszerésznek egyedül valódi

Centifolia-kenőcse

használatánál, amely által majdnem minden alkalommal, még a fájdalmas és veszélyes műtétek vagy
amputálás is elkerülhetők és utóérhetlen úgy a sebek gyógyításában, mint a fájdalom enyhítésében is.
A valódi Centifolia-kenőcse használható: gyermekágyas fájó mellére, tejfolyás megakadásánál, mell-meg-
keményedés, orbáncz, minden idült bajknál, sebes lábak vagy tagokra, sebek, sófolyás, dagadt lábak-
nál, sőt csontszűrés is: tüdő-, szűrés-, vágás-, zúzás- és lövéseknél; minden idegen anyag, mint: üveg
vagy faszilánk, homok, serét, tövis stb. kiszívására; mindenféle daganatok, kelések, támadások, pokol-
var, sőt rákbajnál is; giliszták ellen, körömméreg, pörsevés, sebes lábak, mindenféle égési sebek, fa-
gyos tagok, a beteg fekvéstől fáradt tagjaira, nyakdaganat, a vér betegségek, fülfolyás, gyermek-óvász
stb. bántalmak ellen. Két tégelynél kevesebb nem küldetik; a szállítás csak az árnak előleges beklü-
dése vagy utánvét mellett történhetik. Két tégely ára szállítóval, portó és csomagolással együtt 3
korona 50 fillér. Számtalan elismerő-levél áll rendelkezésre. Mindenki óvász a hatástalan hamisítványok
vásárlásától s tessék ügyelni, hogy minden tégelyre a fönti védjegy és a cím: „Schutzengel Apotheke
des A. Thierry in Pregrada“ beégetve legyen.

A gyógyhatásukban utóérhetlen eme két szer a romlásnak nincs kitéve, hanem ellenkezőleg,
minél régebbiek, annál jobbak és hatásosabbak lesznek, sem a hideg, sem a meleg által nem szenved-
nek és azért bármely évszakban szétküldhetők. Legtöbbnyire már az orvos megérkezése is segítenek,
nagyon természetes, hogy sohasem szabad hamisítványokat, vagy pedig más értéketlen és hatás nélküli
ugynevezett pótszereket használni, amelyekért a pénzt hiába dobják ki, hanem csakis ezen két régen-
jónak elismert, valódi, olesó, megbízható és mindamellett teljesen ártalmatlan világhírű szert kell vásá-
rolni, amelyeket minden családban minden előfordulható esélyre készen kell tartani. Ahol pedig
ezen szerek a valódiság minden kellékével ellátva nem volnának kaphatók, úgy kérjük azokat közvetlenül

Thierry (Adolf) gyógyszerésznél Limited „Schutzengel Apotheke“ Pregrada bei Robitsch-Sauerbrunn
megrendelni.
Központi raktár: Budapest Török-J. gyógyszertárban, Zágráb Mittelbach S. gyógyszertárban, Bécsben
C. Brady gyógyszertárban. 1931

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: **Dr. HECHT.**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál, rheuma, kőszvény, szívelzsírosodás, vörsegyesség, szivbillentyű, nő, tüdő és gégebajok, rossz testtartásnál.
Gyógyeszközök: Hidegvizgyógymód, villamfény-, moór-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamozások, svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage.

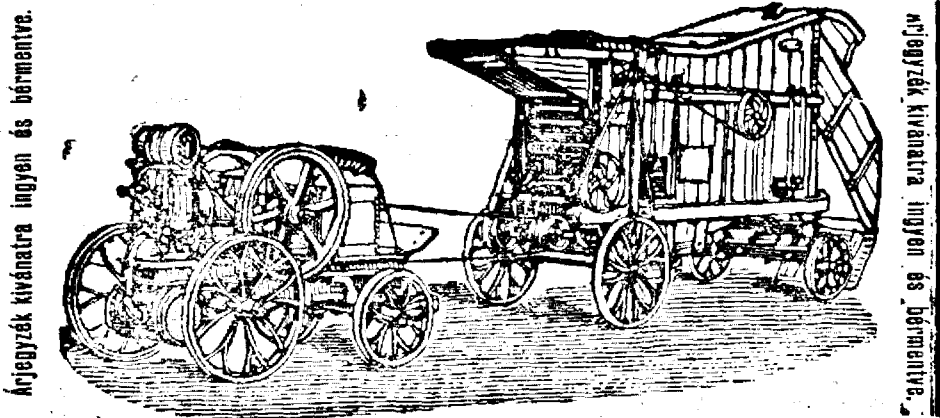
Bonnlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogosított intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

„MAYER“ GÉPGYÁR

vas- és fémöntőde részv.-társ.

Szombathely.

Gyártunk: Mindennemű mezőgazdasági és szőlőművelési gépeket. Kétféle szerkezetű benzinnemű motorokat 2-30 lóerőig, stabil alakban különféle ipari célokra, valamint locomobil alakban gazdasági gépek stb. hajtására. — Teljes műfajom berendezési gépeket, valamint az olajgyártáshoz szükséges berendezéseket és gépeket. — Elvállalunk minden a gépszakmába vágó alkalmi szükségletek szerkesztését és kivitelét.
Modern berendezésű vas- és fémöntődéink mindennemű vas- és fémöntést nyers és megmunkált állapotban szállít.

Raktár Budapestben, V., Lipót-körút 15. sz.

B.-Csabai Termény- és Árúraktár

Részvénytársaság B.-Csabán.

Ajánljuk a t. termelők és kereskedőknek világos, száraz, szellős és tágas raktárhelységeinket.

gabonák, kereskedelmi árúk és iparczikkék

beraktározására. A raktárak befogadási képessége 80000 méter-mázsa és árúk be vagy kiraktározása minden hétköznapon reggel 6 órától esti 7 óráig végezhető.

A beraktározott gabonákra, kereskedelmi árúkra vagy iparczikkékre olcsó kölcsönök azonnal adnak és ez által úgy a termelők, mint a kereskedők jobb árak bekövetkeztéig a kényeszereladástól megóvatnak.

Csaba vasuti állomással közvetlen vágányösszeköttetésünk van és a vasuton érkezett árúkra a megfelelő irányban továbbítás esetében reexpeditió-kedvezmény nyújtatik, melynek kihasználására a t. közönséget különösen figyelmeztetjük.

Az árúk kezelése a leg gondosabban és olcsó díj felszámítása mellett történik és kívánatra az árúk adás-vételét is közvetítjük.

Vasuton érkező árúknál czimzettként mindig a B.-csabai Termény- és Árúraktár Részvénytársaság nevezendő meg a fuvarlevélen.

Tájékoztató felvilágosítás az árúraktári intézőségénél, (Békés-Csabai takarékpénztár egyesület épületében, telefonszám 41), továbbá a Békés-Csabai takarékpénztár egyesületnél vagy az Aradi Ipar- és Népbanknál bármikor nyerhető.

A B.-Csabai Termény-és Árúraktár Részvénytársaság

Igazgatósága.

1256

981—1902. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott község előjárói ezennel közhiré teszik hogy a község-házától az arad-simándi állami útig vezető közút kavicsolási munkálataira 500 korona kikiáltási árral f. évi augusztus hó 9-én délelőt 10 órakor Szentleányfalva község-házánál nyilvános alkutárgyalás fog tartatni. Miről érdeklődők értesítettnek, azzal, hogy az árlejtési feltételek jelzett időig a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szentleányfalva 1902. július hó 15-én.

Dániel Miklós,

1255 jegyző.

Beke István,

biró.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

A legelőnyösebb feltételek mellett engedélyezünk

jelzálogkölcsönöket

30 $\frac{1}{2}$, 38 és 40 $\frac{1}{2}$ évi visszafizetésre (amortisátóra) féléves részletekben, melyekben úgy a kamat, mint a tőke törlesztése befoglaltatik.

A kölcsönök készpénzben a záloglevelek teljes névértékben fizettetnek ki.

A kölcsönök közvetítését eszközli megbízottunk

Szücs F. Vilmos Aradon,

ki is mindennemű felvilágosítással szolgál.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

Hivatkozva a fenti hirdetésre, kérem a t. jelzálog kölcsönt kereső közönséget, hogy úgy mint eddig, továbbra is bizalommal forduljon ügyeivel hozzám, elvem mindenkor a közönség szolid kiszolgálása volt s marad is

A bekebelezési költségeket kívánatra előlegezem, díjazásom utólagos.

Tisztelettel

SZÜCS F. VILMOS

Ingatlan és földhitel kölcsönintézet

1025

Arad, Boros Beni-tér 22. sz. (Spielmann-ház) I. emelet.

MINDEN HOLGYNEK

SZÜKSÉGES ARCBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A

FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőrráktát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Massazsához használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek ezimeres védjeggyel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér.

Margit poudert 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Elekén: ifj. Pekker István, Földeskon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schlogl Pál, Kunagotán: Fejes Lajos, Kurticson: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácsbázan: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzóros Adam, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Peckán: Rokszin János, Pankotán: Posevitz Gusztav, Pitvaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Simándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

Apró hirdetések.

Minden kisküldetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó-
léhet, mindaz tovább eső 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 6 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ar-

tesztéseket a kiadóhivatal ad; leve-
beni kérdésekhez a válasza való bé-
lyeg melléklendő. Telefon értesítésem
sem ad a kiadóhivatal.

Keresek

szeptember 1-re egy csinosan bu-
torozott szobát, külön bejárattal.
Ajánlatokat a kiadóhivatalba „Bu-
torozott szoba” címmel kérek. 1224

Egy jó karban lévő

3-as számú Wertheim-cassa eladó.
Cím a kiadóhivatalban. 1275

Kiadó

egy igen élénk helyen lévő sarok
üzlethelyiség hozzá megfelelő la-
kással Cím: Miksa-utca 1. 1274

TELEFON 438.

Legnagyobb választék
arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vétel és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42
ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

Uj hal-áruda!

Van szerencsém a n. é. vevőmet egy
a n. b. közönséget értesíteni, hogy Arad-
on, a hálteren az „Arany potyka”-
helyiségben

élő és nyers halak

bármely nagyságban és fajban a napi ár-
folyam szerint mindenkor nálam kapha-
tók. Postai megrendelések a legponto-
sabbán utánvét mellett eszközöltek.
Becses pártfogásáért esd

tisztelettel

Widulovits Mária,

haláruda tulajdonos.

Walther von Gizycki

Triest I.

(Bejegyzett cég.)

Sürgöny cím: Vongizycki Triest.

Osztr. Postatakarék Nagy. postatakarék
sz. 882.194. sz. 9966

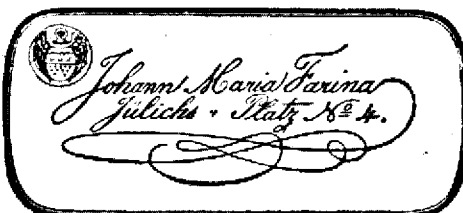
Kávé- és Thea

Elszállítás. 1127

Arjegyék kívánatra az Osz-
trák Magyar Monarchia minden nyelv-
vén bérmentesen küldetik.

Valódi kölni vizem

a föld minden részén ismeretes az aluli
törvényesen bejegyzett védjegy alatt:

Köln, **Johann Maria Farina**
Jülchsplatz No. 4.

Udvari szállítója ő felsége I. Ferencz Jó-
zsefnek, Ausztria császáriának és Magyar-
ország királyának, továbbá több császári
és királyi udvaroknak. 1892

Jskolás gyermekek ellátást

kaphatnak, esetleg zongorabas-
nálattal és tanítással. — Bővebbet
Ingusz könyvkereskedőnél Ara-
don. 1269

Egy modern

ujjonnan épült ház szabad kézből
eladó. — Bővebbet a kiadóhiva-
talban. 1254

Német-magyar bonne

gyermekek mellé ajánljok. Szi-
ves megkeresések e lap kiadóhi-
vatalához „figyelmess bonne” jelige
alatt kéretnek. 1272

Kiadó lakás!

Szabadság-tér 5—6. sz. alatt
a II. emeleten

elegáns utcza lakás

4 szoba, fürdőszoba, cselédszo-
ba és mellék helyiségekkel, gáz-
vezetékekkel ellátva

azonnal kiadó.

Dr. Kronstein,
Központi-szálloda. 1266

500 forintot

fizetek annak, aki **Bartilla**
fogvizének hasz-
nálatát mellett, üvegje 35 kr. valaha is-
mét fogfájást kap, vagy a szája büzlök.
(Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A.**
Erőköszel, (E. Winkler) **Wien,** 19/1
Sommer-gasse 1. Kapható Aradon: **Ring**
Lajos Asztalos Sándor-utca 1. sz. **G.**
Földes Kelemen, Deák Ferencz-utca
11. sz. gyógyszerárakban. — Kérjük min-
denütt határozottan **Bartilla-féle** fog-
vizet. Hamisítványok feljelentői 161 dí-
jaztatnak. 303

Tessék figyelni!

A n. é. közönség becses tudo-
mására hozni van szerencsém, hogy
Árpád-tér 2. sz. alatt

zsibárus üzletet

nyitottam.
Használt butorokat, ugyszintén
uraságoktól levetett férfiruhákat
a legmagasabb árban veszek.

Kivánatra házhoz is megyek.

ROTH A.,

111 **Árpád-tér 2. sz.**

Gurahonczai portlandciment

egyedül magyar gyártmány, mely a
magyar mérnök- és építész-egylet al-
tal megszabott normákkal 60—70 szá-
zalekkel felülmúlja, rendkívül finom
örlésben, kis és nagy mennyiségben,
gyári áron kapható

Krisán János Arad, nagyvárad-ut 12. és
Az Arad-esanádi Egyesült Vasutak
szertáránál

Arad állomás mellett.

Megrendeléseket az Arad-esanádi Egye-
sült Vasutak központi irodája is elfo-
gad és a cementet kívánatra házhoz
szállítja. 274

Hirdetmény!

Egy jó forgalmu hentes és mé-
száros üzlet Dessewffy és Kossuth-
utca sarkán, családi viszonyok
miatt, azonnal átadó. Bővebb fel-
világosítás ugyanott kapható. 1253

Kaprucza (állomás Berzova)

községben az országot mentén öt
szobából és mellék-épületekből álló
lakást örök áron, avagy bérbe azon-
nal kiadnám. Két szoba bolt és
kocma helyiségnek is nagyon al-
kalmas Megvenni vagy kibérelni
szándékozók forduljanak alólított-
hoz. Kapruczán, 1902. évi július hó
17-én. Szücs Miklós, földész. 1273

Alkalmi vétel!

Egy alig használt

rőfös-, fűszer-,

rövidáru- és vas állvány

olcsón eladó.

Megtekinthető:

Leipniker Ignác

kereskedőnél, 1271

Kunágotán.

Ajánljuk ipari és háztartási
célokra rostált darabos

bükk-faszemet

100 kiló 4 korona 40 fillér.

bérmentve házhoz szállítva

kétszer mosott, valódi porosz
kovács-köszemet

100 kiló 4 korona 40 fillér.

Elsőrendű szagtalan

fűtő-köszemet

100 kiló 3 kor. 40 fillér.

Első rendű darabos

gáz pirszen-kösz

100 kiló 4 korona 40 fillér.

Megrendelések pontos hazaszállítása
vágott felnap időt kérünk.

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése Aradon.

Telefon 139. szám.

Egy hivataliszolga

és egy óvadékos pénzbeszedő al-
kalmazás: nyer. Bővebbet Bartos-
nál, Kazinczy-utca 2. sz. 1260

Telefon szám 485.

T. cz.

Van szerencsém nagybecsült
rendelőimnek szives tudomására
adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a **Templom-utca 3. sz. alatti**

czipész-üzletemet

felosztattam, de iparomat továbbra
lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tököl-téri Kishalmi-féle gőzfürdő mellett

folytatom.

Főtörökvésem oda irányul, hogy
nagybecsült rendelőimet ezután
is legnagyobb odaadással, szolid
és pontos kiszolgálásban része-
sitsem, miért is az eddigi pártfo-
gásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség be-
cses bizalmába ajánlva maradok

kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

Öregeknek és ifjaknak

hasznos utbaigazításul szolgál a most
újbol megjelent és számos kiadást ért
Dr. Müller (Med. Rath.) által írott

Megromlott ideg-, faj- és nem-rendszer

czimű könyve, amely jó tanácsokat ad
ezen bajok ismeretelésére és gyógyke-
zelésére. 1075

Egy korona 20 fillér bélyegeken
történt előzetes bekielése esetén bér-
mentve küldi Carl Röber Braunschweig.

STARK VILMOS

sirkőgyár

és kőfaragóműhely

ARAD,

József főherceg-ut és Maros-utca sarkán.

(Fodor és Reisinger-féle ház.)

SZEGED,

Kossuth Lajos sugár-ut.

Elvállal

kőfaragó munkákat

a legnagyobb méretekben, különö-
sen mindennemű és áru szobrok,
a legegyszerűbb sarkótól a legdi-
szesebb kivitelei siremlékig, családi
sarkoltok, emlékoszlopok, emléktáblák
stb. készítését. 1207

Dus sarkóraktár

granit, szienit, márvány, mészkőből
és minden kívánt anyagból.

Xitünő minőség és legolcsóbb árak!